OTHELLO

Persoanele

DOGELE VENEŢIEI BRABANŢIO, senator ALŢI SENATORI GRATIAN, fratele lui Brabanţio LUDOVIC, rudă de-a lui Brabanţio
OTHELLO, nobil maur în slujba Veneţiei
CASSIO, locotenentul lui Othello
IAGO, stegarul lui Othello RODRIG, gentilom veneţian
MONTANO, fostul guvernator al Ciprului
BUFONUL lui Othello DESDEMONA, fiica iui Brabanţio şi soţia lui Othello EMILIA, soţia lui lago BIANCA, iubita lui Gassio Un onaririiair, crainici, ofiţeri, nobili, muzicanţi, sultă. *Acţiunea se petrece in actul întîi la Veneţia ; în celelalte acte, într-un port din Cipru-.*

ACTUL I

SCENA 1

La Veneţia. O *stradă. Intră Rodrig şi lago.*

)

RODRIG

Urît din parte-ţi, lago. Taci, ajunge ! Tu care-aveai şi punga mea, de parcă De bâiere-o ţineai, ştiuseşi totul !

IAGO

La naiba ! nici nu vrei s-asculţi ! Dac-am visat, măcar, de-aşa ceva, Urăşte-mă !

RODRIG

Mi-ai povestit că tu-1 urai de moarte. IAGO
Dispreţuieşte-mă, de nu-i aşa !
Trei oameni mai de frunte, ai cetăţii,
S-au dus la el cu pălăria-n mînă
Să-1 roage să mă ia locotenent :
Zău, ştiu ce pot, nu merit mai puţin.
El, plin de alte scopuri şi fudul,
I-a dus uşor cu logosuri umflate,
Hîd împănate-n termeni ostăşeşti,
Şi,-n fine,
A isprăvit cu-ai mei mijlocitori
Spunînd : Mi-am şi ales eu ofiţerul !
Şi cine-i, crezi ?
Pe legea mea, un mare aritmetic,
Un florentin, 2is Cassio Mihail,

Un fante muieratic ce nicicînd
N-a dus un escadron în bătălii ;
Nu-i vrednic a-ntocmi un plan de luptă
Nici cît o pupăză ; bun doar de buchii,
De teorii, în care orice consul,
în toga sa, e tot atît de meşter.
Doar vorbe goale şi nimic temeinic
E toată ostăşeasca lui ştiinţă.
Ei, domnul meu, a fost ales ! Iar eu —
Cel care sub al maurului ochi
La Rodos şi la Cipru am luptat
Şi-n alte ţări păgîne sau creştine —
Mă văd rămas sub vînt şi depăşit
De-un debit-credit, meşter în răbojuri,
Pe care-1 vezi locotenent ca mîine !
Pe cîtă vreme eu — dreptate sfîntă ! —
Doar port-drapel al măuriei-sale !
RODRIG Mai bine i-aş fi fost călău, ţi-o jur !
IAGO

E-o boală fără leac. Aşa-i la oaste !
Nălţarea-n grad e pe scrisori, hatîruri,
Nu-i rînduiala-n care moştenea
Al doilea pe-ntîiul. Domnul meu,
Să-mi spui acum de-am vreun cuvînt temeinic
Să ţin la el.
RODRIG
Eu nu l-aş mai sluji.
IAGO
O, fii pe pace, domnul meu ; Mă ţin de el, dar mă slujesc printr-însul. Nu sîntem toţi stăpîni, nici toţi stăpînii-s Slujiţi cinstiţi. Mai sînt slugoi smeriţi Ce-şi îndrăgesc atît de mult robia, Că,-ntocmai ca măgarul la stăpîn — îşi dau şi viaţa, numai pentru hrană, Iar cînd îmbătrînesc sînt daţi afară.
330
Aceşti mişei de treabă-s buni de bici. Dar alţii par icoana datoriei Şi-şi poartă totuşi grija, se-află-n treabă Cît timp stăpînii văd, şi-şi fac un rost Pe seama lor. Iar cînd s-au procopsit, Ridică fruntea. Aceşti băieţi cu suflet, Şi mă socot ca unul dintre-ai lor. Căci, domnul meu, e tot atît de sigur Cum e că eşti Rodrig, că de-aş fi maur N-aş vrea să mai fiu Iago. De-1 urmez, Nu mă slujesc decît pe mine însumi, Mi-e martor cerul, nu din datorie, Nici din iubire stau pe lîngă el, Ci mă prefac doar pentru scopul meu ; Cînd ale mele fapte-ar da pe faţă Ascunsul chip al sufletului meu, Pot să-mi arăt şi inima în palmă ^Să ciugulească ciorile din eaj ICăci eu nu sînt ceea ce parjiti. I
RODRIG
Ce mai noroc şi pe buzatul ăsta, Să-i facă felul !
IAGO
Scoală-1 pe-al ei tată, Trezeşte-1. Vezi de maur. Strică-i cheful, Dă-1 în vileag. Asmute neamul tot, Deşi îi merge în plin, de muşte umple-1, Şi ca să-i fie întreagă bucuria Fă-i numai neajunsuri şi avanii, Să~şi piardă prospeţimea.
RODRIG
E casa lor. îl strig în gura mare... IAGO
Cu glas speriat, cu răcnete de groază, Ca noaptea cînd în tîrg, din nepăsare, Zbucneşte focul.
331
RODRIG
Ehei, Brabanţio, hoţii, hoţii, hoţii ! IAGO
Trezeşte-te ! Ehei, Brabanţio, hoţii ! Păzeşte-ţi casa, pungile şi fata
(Apare Brabanţio, sus la fereastră.) BRABANŢIO
De ce aceste strigăte **cumplite ?** Ce **s-a-ntîmplat** aici ?
RODRIG Signore, sînt acasă toţi ai tăi ?
IAGO Ţi-s porţile-ncuiate ?
BRABANŢIO Dar de ce ?
IAGO
Te calcă hoţii ! Ia-ţi măcar halatul. Ţi-e sufletul cernit şi rupt în două ; Un ţap bătrîn şi negru chiar acum Se dă la dalba ta mioară ! Scoală ! Cu clopotul trezeşte cetăţenii, Că dracu-o să te facă tată-mare. Hai, scoală,-ţi spun !
BRABANŢIO
Cum !   ţi-ai ieşit din **minţi ?** RODRIG Stăpîne vrednic, oare nu-mi ştii glasul ?
BRABANŢIO Nu. Cine eşti ?
332
Rodrig sînt.
RODRIG
BRABANŢIO
N-ai mai fi ! Poftitu-te-am Să nu mai dai tîrcoale porţii mele ; Ţi-am spus cinstit : nu-i pentru tine fata, Şi-acum sătul, bătut şi afumat, Cutezi cu viclenii neobrăzate Să-mi tulburi liniştea.
RODRIG Dar, domnule, te rog !
BRABANŢIO
Fii însă sigur
Că-mi stă-n puteri, prin fire şi prin rang, Să-ţi vin de hac !
RODRIG
Dar nu te supăra ! BRABANŢIO
Ce tot îndrugi de furt ? Aci-i Veneţia, Şi-am casă, nu hambar !
RODRIG

Prealuminate, Cu gînd curat şi simplu viu la tine...
IAGO
La naiba ! domnule, eşti unul dintre cei care nu slujesc pe Dumnezeu dacă dracul nu le-a dat învoire. Noi am venit cu gîndul să-ţi facem un bine, şi, drept mulţumire, spui că sîntem nişte marţafoi. Fiica ta o să fie armăsărită de un armăsar sălbatic ; nepoţii tăi o să-ţi necheze şi vei avea veri sirepi, şi bidivii de soi, drept veri primari.
BRABANŢIO
Nemernică făptură, cine eşti ?
333
IAGO
Domnul meu, sînt un biet om care a venit să-ţi spună că în clipa asta fata dumitale şi maurul se joacă de-a dihania cu două spinări.
Eşti un mojic.
BRABANŢIO
IAGO
Iar tu un senator.
BRABANŢIO
Ai s-o păţeşti. Ştiu cine eşti, Rodrig. RODRIG
Răspunde-voi, senior, pentru toate. Dar te implor, de e cu ştirea ta, Şi-a ta, cum cred, cuminte învoire Că mîndra ta fiică-n ceasul ăsta Nehotărît şi tulbure al nopţii Se-ndreaptă, fără alt însoţitor, Decît un gondolier, slugoi plătit, Spre maurul cu braţele vînjoase, Un desfrînat — de ştii şi te-nvoieşti, Atunci, e drept, jignitu-te-am adînc. Dar dacă n-ai ştiut, socot în sine-mi Că eu sînt cel jignit. Să nu-ţi închipui Că-n ciuda cuviinţei pot să rîd Şi joc să-mi bat de vrednicia ta. Fiica ta, spun iar, e-o răzvrătită, Că şi-a legat norocul, vraja, mintea Şi datoria, de-un străin hoinar Şi de-un zănatic fără căpătîi. Dă-ţi seama iute. Dacă e-n iatac, Sau e prin casă, dă-mă judecăţii Că te-am minţit.
BRABANŢIO
Hai, scăpăraţi amnarul ! O faclă daţi-mi ! Toţi ai casei, sus ! Un vis urît mi-a prevestit năpasta
334
Şi frică mi-e că e adevărat. Lumină, zic, lumină ! *(Iese.)*
IAGO
Mergi în pace,
Eu trebui' să te las. Nu e cuminte, în slujba mea să fiu chemat ca martor — Cum, dacă mai rămîn, am să şi fiu — In contra maurului. Ştiu prea bine Că statul, chiar de-i face vreo mustrare, Nu-1 poate mazili, fără primejdii. Căci el cu-atît temei a pus la cale Războiul dus în Cipru,-ncît ai noştri N-ar mai găsi, cu preţul veşniciei, Un alt ca el în stare să-i descurce. Deşi-1 urăsc deci, cum urăsc infernul Şi chinurile lui, eu de nevoie Nalt însă-n semn de dragoste un steag ; Da-i doar un semn ! Ca să-1 găseşti mai sigur Te duci să-1 cauţi la „Săgetătorul" ; Voi fi pe lîngă el. Rămîi cu bine.
(lese. Intră Brabanţio în cămaşă de noapte şi slujitorii cu facle.)
BRABANŢIO
Vai mie, e adevărat ! S-a dus ! Iar ce-a rămas hulitei mele vieţi E doar amarul. Unde ai văzut-o, Rodrig ? Copilă fără de noroc ! Cu maurul ? Şi să mai fii părinte ! Cum ai ştiut că-i ea ? O, m-a-nşelat Mai mult de cît s-ar crede. Ce-ţi spunea ? Mai multe facle ! Toţi ai mei, treziţi-i. Ce crezi, s-au cununat ?
RODRIG
Mă tem că da. BRABANŢIO
E-a sîngelui trădare ! Ea, să fugă ?
O, ceruri ! Voi, părinţi, să nu mai credeţi
Al fetei gînd, ci fapta ce-o vedeţi.
335
Dar oare, nu sînt farmece prin care Se poate amăgi şi fecioria, Şi tinereţea ? N-ai citit, Rodrig, De-aşa ceva ?
RODRIG
Da, domnule, am citit. BRABANŢIO
Scula-ţi pe frate-meu. Era mai bine De ţi-o dădeam. Să mergem despărţiţi. Nu ştii-n ce loc să-i prindem pe amândoi ?
RODRIG
Cred că-i găsim, de-ţi iei o strajă bună Şi mergi cu mine.
BRABANŢIO
Ia-o înainte !
Voi cerceta în fiecare casă, Am dreptul să ordon. Vă luaţi şi arme. Chemaţi pe-oştenii ce fac strajă noaptea. La drum, Rodrig ! Voi şti să-ţi mulţumesc. *(Ies.)*

SCENA 2

Altă stradă. Intră Othello, lago, însoţitori cu facle.

IAGO

Cu toate că-n chemarea mea de-ostaş
Ucis-am oameni, cugetul m-opreşte
De-a săvîrşi omor la cale pus.
Nu pot fi crud de cîte ori se cade,
Dar n-a lipsit prea mult să-i spintec burta.

OTHELLO Mai bine cum e-acum.

IAGO

Dar te-a bîrfît, ; '•■ Atît de scîrnav flecărind, stăpîne, Pe seama cinstei tale,
Că greu mi-a fost să-1 cruţ ; eu nu-s cucernic Dar, rogu-te, sînteţi luaţi în lege ? Magnificul, ia seama,-i mult iubit, Deci glasu-i cîntăreşte îndoit Fiind ca şi al dogelui de greu : ■
El vă desparte-atunci, sau asmuţeşte Puterea legii împotriva voastră, Şi-o poate înăspri.

OTHELLO

Să-şi verse focul î Mai tare decît pîra lui vorbeşte O viaţă pusă-n slujba stăpînirii. Cînd voi simţi că fala e o cinste, Voi da-n vileag că sînt de neam regesc Şi mîndrul meu noroc l-am cucerit Cu fruntea sus, prin meritele mele. 'De n-aş iubi pe blînda Desdemona, Să ştii că nici pe-al mărilor tezaur N-aş îngrădi destinul meu de-om liber. Dar iată : ce lumini se văd acolo ?

IAGO

E tatăl ei sosind cu-ai săi prieteni ; Mai bine pleacă...

OTHELLO

Nu ! Să mă găsească r Şi firea mea, şi cugetul curat, Şi rangul mă vor dezvinovăţi. Sînt, oare, ei ?

IAGO

Pe Ianus, cred că nu. *(Intră Cassio şi cîţiva ofiţeri cu torţe,}*

OTHELLO

Aprozii dogelui ! Locotenentul ! Ostaşi, a voastră fie pacea nopţii ! Ce veşti ?

CASSIO

Ţi-aduc al dogelui salut, Şi ruga-i, să vii grabnic, generale, în clipa asta chiar.

OTHELLO

De ce e vorba ?

CASSIO

E despre Cipru, dacă nu mă-nşel ;
E mare zor. în noaptea asta chiar,
Trimişi de la corăbii au sosit
Vreo zece crainici, unul după altul.
Treziţi din somn s-au adunat mulţi consuli
Şi sînt la doge. — Ai fost chemat în grabă
Dar, neputînd să fii găsit acasă,
Senatul a trimis şi trei patrule
Pe urma ta.

OTHELLO

Ei, bine : m-ai găsit. O vorbă doar să las la mine-acasă Şi vin cu voi. *(Iese.)*

CASSIO

Stegar, ce treabă are ? IAGO

Azi-noapte, zău, a capturat o navă. E-un om făcut dacă-i rămîne prada.

Nu te-nţeleg.

CASSIO

IAGO S-a însurat.

CASSIO Cu cine ? *(Reintră Othello.)*

IAGO Cu... Vino, generale, vii ?

OTHELLO

Să mergem.

CASSIO Te caută o altă ceată, iat-o.

IAGO
Ia seama, generale, e Brabanţio ! Nu vine cu gînd bun.
(Intră Brabanţio, Rodrig şi ofiţeri cu torţe şi înarmaţi.)
OTHELLO
Hei, stai pe loc !
RODRIG E maurul !
BRABANŢIO
Tîlhare, jos cu tine !
(Amîndouă taberele trag săbiile.)
IAGO Rodrig tu eşti ? Sînt la porunca ta.

OTHELLO
Nu trageţi spada lucie, că rouă O poate rugini. Decît cu arma, Mai bine porunceşti, signor, cu anii.
BRABANŢIO
Tîlhar smintit, mi-ascunzi fiica. Unde ?
Nelegiuitule, ai fermecat-o !
De martor iau tot omul cu bun-simţ :
De n-ar fi-n lanţ de vrăji încătuşată
Cum ar putea, o fată cum e ea,
Duioasă, mîndră, plină de noroc,
Potrivnică-ntr-atît căsătoriei
Că respingea băieţi bogaţi şi fercheşi —■
Podoaba neamului — cum, să sfideze
Batjocura obştească şi să fugă
Din casa ei la sînul de funingini
Al unuia ca tine, plăsmuit
Nu să desfete, ci să înspăimînte ?...
Să spună lumea dacă nu-i vădit
Cu farmece că mi-ai ademenit-o
Şi-ai înşelat plăpînda-i tinereţe
Cu leacuri care sufletu-1 slăbesc.
Voi cerceta. Socot că-i cu putinţă,
Şi-i chiar aşa. Te-ntemniţez, de-aceea,
Te ţin de-nşelător, un vraci umblînd
Cu îndeletniciri ne-ngăduite.
Deci prindeţi-1 şi, dacă nu se lasă,
Ucideţi-1 !
OTHELLO
Jos armele cu toţii, Şi cei ce sînt de partea mea, şi ceilalţi. Cînd e pe luptă, ştiu ce-am de făcut Şi fără să mă-nveţe cineva. Dar unde vrei să merg şi să răspund învinuirii tale ?
BRABANŢIO
La-nchisoare,
Să poţi răspunde-n ziua judecăţii — Cînd va veni.

OTHELLO
Şi dacă m-aş supune, ■Ce-ar zice dogele ai cărui crainici Sînt lîngă mine, ca să-i însoţesc Chemat de treburi grabnice, obşteşti, în faţa lui ?
UN OFIŢER
Aşa-i, signore vrednic, E dogele în sfat. Măria-ta, sînt sigur Că eşti poftit.
BRABANŢIO
Cum ? Dogele-i în sfat ? în toiul nopţii ? Meargă deci şi el. Nu, păsul meu nu-i fără de temei, Chiar dogele şi fraţii din Senat Se vor simţi jigniţi şi ei ca mine. Isprăvi din astea dacă sînt iertate, Păgîni şi slugi ajung stăpîni pe state. *(Ies.)*
SCENA 3
O *sală de consiliu.*

Dogele şi senatorii la o masă. Ofiţeri de serviciu.
DOGELE
Prea nu se potrivesc aceste veşti Ca să le credem.
ÎNTÎIUL SENATOR
Nu-s la fel, fireşte. De-o sută şapve nave, mi se scrie...
DOGELE Iar mie de o sută patruzeci...
341
AL DOILEA SENATOR
De două sute de corăbii, mie...
Dar numărul deşi nu-i tot acelaşi —
Ca-n orice-mprejurări cînd socoteala
Ţi-o faci pe presupuneri — e un fapt totuşi
Pe care ştirile îl întăresc :
Că flota turcă se află-n drum spre Cipru.
DOGELE
Şi-i prea destul spre-a şti ce se petrece : Eu nu mă bizui pe greşeli de număr, Dar ştirea-n sine-mi spune că-i pericol.
UN MATELOT *(dinăuntru)*
Ehei ! Ehei !
UN OFIŢER
Un crainic de la vase. *(Intră matelotul.)* DOGELE
Ce se-aude ? MATELOTUL
Că flota turcă s-a-ndreptat spre Rodos, Cu-această veste vin către Senat Din partea lui signor Angelo.
DOGELE Schimbarea asta... Ce zici ?
ÎNTÎIUL SENATOR
N-o pot crede,
Oricît m-aş strădui cu mintea mea. E-un vicleşug menit să ne ia ochii. Cînd ştim ce-nseamnă Ciprul pentru turci, Că-i mai de preţ ca Rodosul, la ei, Şi pot să-1 cucerească mult mai lesne El ne fiind, ca Rodosul, încins C-un brîu războinic de lucrări măiestre.
342
La toate astea dacă ne gîndim, Nu-1 cred pe turc atît de nedibaci S-amîne ce-i mai grabnic pentru el, Lăsînd un ţel uşor de-atins şi spornic Spre a-nfrunta primejdii în zadar.
DOGELE Putem fi siguri — nu se duc la Rodos.
UN OFIŢER Ne vin veşti noi. *(Intră un crainic.)*
CRAINICUL
Stăpîne vrednic, turcii-n drum spre Rodos Unitu-s-au cu alte năvi acolo.
ÎNTÎIUL SENATOR Mă aşteptam. Şi cîte crezi să fie ? CRAINICUL
Sînt vreo treizeci. Făcut-au cale-ntoarsă Şi-acum făţiş se-ndreaptă către Cipru. Signor Montano sluga-ţi credincioasă, Din datorie, îţi trimite vestea Rugîndu-te să-i dai crezare.
DOGELE
Nu-ncape vorbă, ei,se duc la Cipru. Dar Marcus Lucicos e în oraş ?
ÎNTÎIUL SENATOR E la Florenţa.
DOGELE Să-i scrii din parte-mi să se-ntoarcă-n grabă.
ÎNTÎIUL SENATOR Sosesc Brabanţio şi viteazul maur.
(Intră Brabanţio, Othello, Iago, Rodrig şi cîţiva ofiţeri.)
343
DOGELE
Viteaz Othello, trebuie să pleci
în contra turcilor, vrăjmaşii noştri.
(Către Brabanţio.)
Nu te-am văzut. Bine-ai venit signor. Azi ne-ai lipsit cu sprijinul şi sfatul.
BRABANŢIO
Şi mie, voi, măria-ta iertare !
Nici rangul meu, nici tot ce-am auzit
Nu in-a sculat din somn ; nici grija obştii
Nu m-a mişcat. Ci numai jalea mea
Ca valul prin zăgaz cînd dă năvală
Şi-acoperă-nghiţind orice restrişte
Şi-i totuşi neschimbat.
DOGELE

Dar ce se-ntîmplă ?
BRABANŢIO
▪
Vai, fata mea !
TOŢI E moartă ?
BRABANŢIO
Pentru mine !
Furată-i, amăgită şi-n pierzare Prin farmece şi leacuri de la vraci ; Că fără vrăji nu rătăceşte-o fată Nici oarbă, nici foeteagă sufleteşte, In halul ăsta.
DOGELE
Oricine, cu spurcatu-i meşteşug,
A scos din minţi pe fată şi-a răpit-o,
Tu vei citi a legii cruntă carte
Şi-n cel mai aspru-i tîlc vei tălmăci-o,
Chiar dacă-ar fi ca propriul meu fiu Să stea-n puterea ta.
BRABANŢIO
Smerit mă-nchin. Acesta-i omul : maurul. Chemat, Precum se vede, pentru trebi obşteşti In faţa ta.
TOŢI El tocmai ! Ce păcat !
DOGELE *(Către Othello.)* Tu ce-i răspunzi ?
BRABANŢIO Nimic. E-adevărat. OTHELLO
Puternici, vrednici, multstimaţi seniori, Preanobili,-ncercaţii mei stăpîni, Că i-am răpit foătrînului fecioara E drept, şi-i drept că este-a mea soţie : Acesta-i chipul, fruntea vinei mele, Nimic mai mult. E aspru-al meu cuvînt, Nu-s înzestrat cu blîndul grai al păcii. Era de-ani şapte vlaga-acestor braţe. De-atunci şi pînă astăzi nouă luni Prin taberi numai viaţa le-a fost dragă. Nu mare lucru ştiu de-această lume, Afară doar de luptă şi războaie, Şi n-am să ştiu în apărarea mea Vorbi frumos. Dar, dacă-ngăduiţi, Am să vă povestesc fără ocoluri Iubirea mea : ce farmece şi leacuri, Şi ce descîntece, vrăjitorii, Am folosit, căci pe fiica lui C-am cucerit-o cu atari mijloace Mă văd pîrît.
344
345
BRABANŢIO
O fată mult sfioasă : Blajină, liniştită, se-nroşea Dintr-un nimic. Iar ea,-n pofida firii, A numelui, a vîrstei, a cetăţii, Să îndrăgească-un om care-o-ngrozeşte Privindu-1 doar ! E-o judecată strîmbă Să spui că-n stare-ar îi desăvîrşirea De-asemeni rătăciri în contra firii. Te duci cu gîndul, ca să poţi pricepe, La iad şi la ticăloşia lui. Deci iarăşi spun că doar cu băuturi Ce sîngele-stîrnesc, sau vreo fiertură Anume descîntată,-a izbutit S-o tulbure.
DOGELE
Dar vorba nu-i dovadă. Să vii cu pline, grele mărturii, Nu cu-n ţesut plăpînd de presupuneri, Far' de temei, şi-asemuiri uşoare, Pe care le rosteşti pe seama lui.
ÎNTlIUL SENATOR
Vorbeşte,-Othello. Ai înveninat Simţirea-acestei fete, subjugînd-o Prin mîrşave mijloace şi viclene, Sau doar prin rugi şi stăruinţi pornite Din suflet către suflet ?
OTHELLO
Te îndura
Şi-ngăduie ca doamna mea să vină De la „Săgetătorul". Să vorbească De mine-aci, de faţă cu-al ei tată, Şi, de-ţi găsi din mărturia ei Că sînt de vină,-atunci să-mi luaţi nu numai încrederea şi slujba ce mi-aţi dat, Dar hotărîrea voastră să se-abată Şi asupra-mi vieţii chiar.
346
DOGELE Să vie Desdemona.
OTHELLO
Stegar, condu-i. Cunoşti mai bine locul. *(Ies lago şi slujitorii.)*
Iar pînă vine,-aşa precum la ceruri Al sîngelui păcat mi-1 spovedesc, Cumintei voastre ascultări voi spune De-această dragoste a mîndrei doamne Cum m-a învrednicit, şi cum, la rîndu-i, M-a fost iubit.
DOGELE
Othello, povesteşte.
OTHELLO
Brabanţio mă-ndrăgise. I-am fost oaspe.
M-a pus să-i spun povestea vieţii mele,
Asedii, lupte, an cu an, păţanii
Prin care am trecut.

I-am depănat-o din copilărie
Şi pînă-n clipa chiar cînd mi-a cerut-o.
Vorbit-am de-ntîmplări nimicitoare,
Restrişti, noroace, peste mări şi ţări,
Cum fost-am cît p-aci să mor pe ziduri,
Cum prinsu-m-a vrăjmaşul ne-ndurat,
Cum m-a vîndut ca sclav, cum am purces,
Răscumpărat, în viaţa-mi călătoare,
Caverne-adînci şi lîncede pustiuri,
Şi rîpe, stînci, şi munţi cu piscu-n cer
S-au perindat în povestirea mea,
Şi canibalii zişi antropofagi
Ce se mănîncă între ei, şi oameni
Cu capul aşezat mai jos de umeri.
Se minună de-acestea Desdemona,
Dar ale casei trebi o-ndepărtau ;
Ea-n cea mai mare grabă le-mplinea
Şi se-ntorcea cuvintele să-mi soarbă.

Eu, dîndu-mi seama,-am prins minut prielnic,
M-am priceput s-o-nduplec să mă roage,
Din inimă, să-i spun cu de-amănuntul
Povestea mea, ştiută din crîmpeie,
Nu pe de-a-ntregul, doar pe apucate.
Şi m-am supus. Ades i-am stors şi lacrimi
Istorisind restriştile-abătute
Pe tinerii mei ani. Cînd i-am spus totul,
M-a răsplătit eu-o lume de suspine,
Jurîndu-mi că ciudat a fost, — ciudat
Şi dureros, nespus de dureros.
Dorea să nu fi auzit nimica,
Sau să fi fost şi ea un om ca mine.
îmi mulţumea, spunînd că de-ar iubi-o
Vreun soţ de-al meu pe care să-1 învăţ
Să spună-a mea poveste, ca şi mine,
Ar fi a lui. Atunci, eu i-am vorbit.
Ea m-a iubit pe tot ce-am îndurat,
Şi-n mila ei de mine, am iubit-o.
E-ntreg vrăjitorescu-mi meşteşug.
Dar vine doamna. Să mărturisească.
(Intră Desdemona, lago şi slujitorii.) DOGELE
Povestea asta cred c-ar fi plăcut Şi fetei mele. Vrednice Brabanţio. Priveşte întîmplarea cu ochi buni, Mai lesne te-aperi cu o armă ştirba Decît cu mîna goală.
BRABANŢIO
Eu te rog
Ascult-o şi pe ea. Şi daca spune C-a-mpărtăşit iubirea lui şi ea, Blestem asupră-mi dacă mai jignesc Pe-acest bărbat. Vin, drăgălaşă doamnă, în toată această mare adunare îl vezi pe-acel ce are drept din parte-ţi La-ntreagă ascultare ?

DESDEMONA
O, nobil tată.
Văd o-ndoită-n faţă-mi datorie : A ta, eu sînt prin creştere şi viaţă Şi ştiu, prin ele, cum să te respect. Stăpîn că-mi eşti mi-o spune datoria, Fiică-ţi sînt ; dar soţul meu e-aci, Şi aşa cum mama te-asculta pe tine Mai mult decît pe tatăl ei, socot Că datorez stăpînului meu maur Supunerea
BRABANŢIO
Te-ajute Cel de sus. Am hotărît. Măria-ta-ngrijească De trebi de stat. Decît odrasla mea, Creşteam mai bine un copil de suflet. Ascultă, maure : îţi dăruiesc Din toată inima pe-aceea care, De n-o luai, de tine-aş fi păzit-o Din toată inima. Odorul meu, Ce bine mi-e că n-am şi-o altă fată, Că pilda ta să fiu tiran mă-nvaţă Şi-n lanţ s-o pun. Am hotărît, stăpîne !

DUCELE
Dă-mi voie-n locul tău să spun o vorbă,
O punte, treaptă-ntre-aceşti doi iubiţi
Şi-a ta iubire :
Cînd nu sînt leacuri, nu mai sînt dureri,
Mai rău era ce-ar fi putut fi ieri.
Nu te jeli cînd te-a lovit necazul,
Căci altuia la rînd îi dai răgazul.
Cînd tot ce ai ţi-e luat de soarta rea,
Tu, prin răbdare, bate-ţi joc de ea.
îşi fură hoţul cel care-i zîmbeşte,
Te furi pe tine dacă plîngi prosteşte.
BRABANŢIO
Pe turc în Cipru lasă-1 deci stăpîn :
Cît timp zîmbesc, nu-1 pierd, ci-n el rămîn.

Proverbele-s folositoare foarte Unui setos de mîngîieri deşarte, Dar cel ce-ndură pildă şi durere Doar în răbdare alinarea-şi cere, Şi, fie zahăr, fie fiere, ele La fel fiind, la fel sînt şi de rele. Că vorbele-s doar vorbe ; niciodată Nu-i inima prin ele vindecată. Te rog smerit, acum, să te-ngrijeşti De trebile obşteşti.
DOGELE
Turcii se-ndreaptă ou forţe uriaşe spre Cipru. Tu, Othello, cunoşti mai bine ca oricine întăriturile din partea locului. Şi cu toate că avem acolo un locţiitor care şi-a dovedit destoinicia, dorinţa poporului, acest stăpîn atotputernic al hotărîrilor noastre, către tine îşi îndreaptă alegerea şi toată încrederea ei. Trebuie, deci, ca tu să-ţi umbreşti de bunăvoie tînăra fericire în această expediţie vijelioasă şi plină de primejdii.
OTHELLO
Preavrednici senatori, obişnuinţa
A prefăcut, în ne-ndurarea ei,
în pat de puf culcuşul meu războinic
De fier şi piatră. Ştiu că-mi regăsesc
în aspră viaţă apriga-mi pornire,
Şi, deci, îmi iau pe seamă-acest război.
Dar rob smerit mă-nchin puterii voastre
Şi stărui să-nlesniţi soţiei mele
Tainul, casa, rangul şi suita
Ce se cuvin femeilor de neam.
DOGELE De-ngădui, o să stea la tatăl ei.
BRABANŢIO Eu nu primesc.
OTHELLO Nici eu.

DESDEMONA
Nici eu nu vreau să-i fiu în ochi, Şi să stîrnesc a tatălui mînie. Ascultă-mi, doge milostiv, dorinţa Şi fie-mi graiul tău într-ajutor Sfielii mele.
DOGELE
Şi care ţi-e dorinţa, Desdemona ? DESDEMONA
Că drag mi-e maurul şi—1 vreau de soţ Gorneşte-n lume crîncena mea luptă Cu soarta furtunoasă. Al meu suflet E rob unui stăpîn de merit plin. Văd chipul lui Othello-n mintea lui. Simţirea şi norocul imi-1 închin Măririlor şi vitejiei lui. Şi dacă el se duce la război Iar eu rămîn cu moliile-acasă, De-al dragostei sfînt drept sînt jefuită Şi greu răstimp îndur prin sfînta-i lipsă, îngăduiţi-mi, deci, să-1 însoţesc.
OTHELLO
O, daţi-i glasurile voastre ! Mi-e martor cerul : nu vă cer aceasta Spre-ndestularea poftei mele, nici Să stîmpăr focul tinerii porniri în mine stins, pentru răsfăţul meu. Ci doar să-ndeplinesc dorinţa ei. Ferească cerul sufletele voastre De gîndul c-am să uit, fiind cu ea, De trebile obşteşti ce-s mari şi grele ! Iar dacă Eros cel întraripat Mi-ar amorţi cu zvăpăiate jocuri Puterea minţii, simţul datoriei, Din coifu-mi facă-şi oală gospodina Şi tot ce-i josnică nevrednicie Unească-se-mpotriva faimei mele.
DOGELE
Veţi hotăr!-ntre voi de stă sau pleacă. E grabă mare : trebui' să fiţi gata. Plecaţi în noaptea asta.
DESDEMONA
Noaptea asta ? DOGELE Chiar noaptea asta.
OTHELLO
Din tot sufletul !
DOGELE

La nouă, mîine, fi-vom toţi aici. Othello,-ai să ne laşi un ofiţer Prin care-ţi vom trimite-nştiinţări Şi semnele de cinste şi de rang Menite ţie.
OTHELLO
Dacă-ngăduieşti,
Va fi stegarul meu. E-un om întreg. în seama lui o las pe-a mea soţie Şi tot ce mai socoti de trebuinţă A-mi fi trimis.
DOGELE
Prea bine. Vă urez O noapte bună tuturora ! *(Către Brabanţio.)*
Seniore,
Virtutea dacă-n bine se răsfaţă, Ţi-e ginerele-un negru alb la faţă.
ÎNTÎIUL SENATOR Adio, maure ! oinsteşte-ţi soaţa.

BRABANŢIO
Priveşte-o, maure, şi vezi-o bine : Cum m-a-nşelat, te va-nşela pe tine.
(Ies dogele, senatorii, ofiţerii şi ceilalţi.)} OTHELLO
Pun viaţa mea credinţii ei zălog.
Cinstite Iago,-ţi las pe Desdemona-
Să-i ţie de urît femeia ta.
Cînd vei putea, le-aduci pe amîndouă"..
Tu vino, dragă. Nu ne mai rămîne
Decît un ceas de dor, de-orînduieli
Şi trebi lumeşti, căci măsurat ni-i timpul,.
(Ies Othello şi Desdemona.)
RODRIG Iago !
IAGO Ei, ce ai de zis, suflete ?
RODRIG ,
Ce-ţi închipui că am să fac ?
IAGO Păi, să te duci la culcare.
RODRIG Mă duc să mă arunc în apă chiar acum.
IAGO
Dacă faci una ca asta, nu te mai iubesc. Ce prostănac !" RODRIG
Prostie e să trăieşti cînd viaţa e un chin. Şi cînd moartea ţi-e doftor, nu-i alt leac decît să mori.

IAGO
Of ! Ticăloşiile ! au trecut de patru ori cîte şapte ani de cînd tot privesc lumea, învăţînd să deosebesc o faptă bună de una rea ; şi încă n-am dat peste un om care să se iubească de .ajuns pe sine. Mai bine mă fac din om maimuţoi decît să spun >că mă arunc în apă pentru o puicuţă oarecare.
RODRIG
Ce să fac ? îţi spun drept că mi-e ruşine să fiu atît de îndrăgostit. Dar n-am putere să mă lecuiesc.
IAGO
N-ai putere ? Fleacuri ! Ba e în puterea ta să fii într-un fel ■sau altul. Trupul nostru e o grădină ; iar grădinarul ei e voinţa. Fie că vrei să sădeşti urzici, sau să semeni lăptuci, să pui isop şi să plivești cimbru, s-o acoperi cu un singur soi >de iarbă sau s-o împodobeşti cu mai multe, s-o laşi în pără-ginire din trîndăvie, sau să trudeşti ca să rodească, în voinţa ta stă puterea şi autoritatea. Şi dacă în cumpăna vieţii n-ar sta într-un talger raţiunea, ca să tragă în jos poftele, iuţeala sîngelui „şi ticăloşia firii din celălalt talger," am ajunge la urmările cele mai năzdrăvane. Dar avem minte ca să ne potolească pornirile pătimaşe, imboldul cărnii, dorinţele fără frîu. Eu găsesc, prin urmare, că ceea ce numeşti tu iubire nu e decît sun altoi sau un răsad.
Nu se poate !
RODRIG
IAGO
E doar un joc al sîngelui, o slăbiciune a voinţei. Haide, fii bărbat! Vrei să te îneci ? Mai bine îneci pisoi şi căţeluşi orbi. Mi te-am făcut prieten şi-ţi spun drept că m-am legat de 'tine cu parîme trainice şi fără moarte. Niciodată n-am să te ■pot ajuta mai bine decît acum. Strînge bani în pungă şi ia-te •după noi, schimbă-ţi mutra cu o barbă de împrumut. Pune "bani la pungă, îţi spun eu. Nu se poate ca dragostea Desde-monei pentru maur să mai ţină mult... Strînge bani în pungă... 'Şi nici a maurului pentru ea... începutul a fost năprasnic şi ai să vezi că şi despărţirea va fi la fel. Numai să pui bani în pungă. Maurii ăştia sînt nestatornici : umple-ţi punga cu

bani ! Mîncarea ce i se pare acum dulce ca roşcova o să i se pară în curînd mai amară decît o tărtăcuţă. Şi ea o să-1 schimbe cu altul mai tînăr. Cînd s-o sătura de trupul lui, o să vadă ce greşeală a făcut că 1-a ales. Trebuie să-1 schimbe, negreşit! Deci, pune bani în pungă. Dacă vrei numaidecît să-ţi vinzi sufletul necuratului, fă-o într-

un fel mai gingaş ■decît prin înec. Fă rost de bani, cîţi poţi mai mulţi. Dacă sfinţenia unui şubred jurămînt între un barbar hoinar şi o veneţiană foarte rafinată n-o fi mai tare decît iscusinţa mea şi decît toate hoardele iadului, ai să te bucuri şi tu de ea. Aşadar, fă rost de bani. Da-1 naibii de înec. Nu poate fi vorba de asta ! Caută mai bine să fii spînzurat după ce te-ai înfruptat, decît să te îneci fără să o fi avut !
RODRIG
Dacă mă hotărăsc, ai să mă ajuţi să-mi împlinesc dorinţele ?
IAGO
Poţi să te bizui pe mine. Du-te strînge bani. Ţi-am mai spus şi ţi-o -spun iarăşi şi iarăşi că îl urăsc pe maur ; şi încă din toată inima. Şi tu, nu mai puţin. Să ne dnim în răzbunarea noastră împotriva lui ! Dacă îi poţi pune coarne, ţie îţi face plăcere, iar eu fac haz ! Se pregătesc multe în pîn-tecele vremii şi vor ieşi la iveală. Du-te, aleargă, pune bani deoparte. Mai vorbim noi mîine. Adio.
RQDRIG
Unde ne întîlnim de dimineaţă ?
IAGO La mine-acasă.
RODRIG
Vin la tine devreme.
IAGO „ : ' i -;■
Du-te ! Drum bun ! M-auzi, Rodrig ?
RODRIG Ce-ai zis ?

IAGO Să nu te mai aud vorbind de înec, mă înţelegi ?
RODRIG Mi-am schimbat gîndul. Îmi vînd toate moşiile-
IAGO
Drum bun ! Hai, du-te ! umple-ţi bine punga ! *(Iese Rodrig.)*
Aşa-mi fac eu, dintr-un nerod, comoară !
Şi-ar fi să rîd de tot ce-am învăţat,
Pierzîndu-mi vremea, făr' de spor şi haz,
C-un prost ca el. Pe maur îl urăsc,
Şi merge-un svon că şi-a făcut de lucru
Şi-n patul meu. Nu ştiu de-i drept sau ba,
Da-n treburi de-astea doar şi-un g'nd mi-ajunge.
El crede-n mine. Mi-oi atinge scopul
Cu-atît mai mult ! E chipeş Cassio. — Iată :
Să trec în locu-i, să mă şi răzbun
Prin dublu mîrşav joc. Dar cum ? Să văd !
Să-1 fac pe maur, mai tîrziu, s-audă
Ca prea-i prieten cu nevasta lui.
El poate da uşor de bănuit,
Bărbat frumos, linguşitor cum e,
Croit să scoată soaţele din minţi.
Iar maurul e-ncrezător din fire,
Pe om îl crede-onest, de-i pare astfel,
Şi-i lesne dus de nas ca un măgar.
Eu am un plan. L-am zămislit. E gata r
Şi noaptea cu infernul se îmbină
Hidosul făt să-1 scoată la lumină !
(Iese.)

ACTUL II

SCENA I

Un port în Cipru. O piaţă, Ungă chei. Intră Montano şi doi gentilomi.
MONTANO
Ce poţi zări de-aci, de sus, pe mare ? ÎNTÎIUL GENTILOM
Nu văd nimic. Talazurile-s nalte, Iar între cer şi ape nici o pînză Cît vezi cu ochii.
MONTANO
Părutu-mi-s-a vîntul c-a strigat
Pămîntului, din răsputeri. Nicicînd

Atari furtuni n-au zguduit cetatea.
De bîntuie şi-n larguri tot la fel,
Ce grinzi de lemn, cînd munţi s-abat pe ele,
Nu se desfac ? Ce mai ni-i dat s-aflăm ?
AL DOILEA GENTILOM
O-mprăştiere a flotelor turceşti;
Că doar privind din ţărmu-n spume, pare
Că valul învrăjbit plesneşte norii
Şi dus de vînt talazul nalt în coamă
Arzîndei Urse iureş dă cu ape
Să stingă straja veşnicului Pol.
Nicicînd n-am mai văzut asemeni zbucium
Pe valu-ntărîtat.
357
MONTANO
Iar flota turcă
De n-a-ncorat în golf, s-a dus la fund : Să ţie piept furtunii nu se poate.
(Intră al treilea gentilom.) AL TREILEA GENTILOM
Băieţi, o veste : s-a sfîrşit războiul ! Atît de greu furtuna i-a lovit, Că turcii s-au lăsat de gîndul lor. Un vas veneţian a fost de faţă Prăpădului aproape-ntregii flote.
MONTANO Să fie-adevărat ?
AL TREILEA GENTILOM
E vasu-n port. E veronez. La ţărm a şi sosit Locotenentul vrednicului maur : E Cassio Mihail. E-m larg Othello, Cu drept deplin de-a porunci la Cipru.
MONTANO Mă bucur. Se pricepe-a cîrmui.
AL TREILEA GENTILOM
Dar Cassio pare trist, deşi-i voios De-al turcilor prăpăd cînd se vorbeşte. Se roagă pentru viaţa lui Othello ; I-a despărţit furtuna.
MONTANO
Doamne,-ajută-i !
C-am fost sub steagul lui, şi omu-acesta Comandă ca un vrednic militar. La ţărm acum ! Hai, nava s-o vedem ! Să-1 căutăm cu ochii pe Othello Departe unde-azurul şi talazul Se contopesc.
358
AL TREILEA GENTILOM
Să mergem într-un suflet Că fapte noi ne pot întîmpina Din   clipă-n   clipă.   *(Intră Cassio.)*
CASSIO
Viteji ai insulei nebiruite,
Voi ce-1 slăviţi pe maur, fiţi slăviţi,
Şi cerul să-1 păzească de urgie,
Căci l-am pierdut pe-o mare-nfuriată..
MONTANO E pe-un vas bun ?
CASSIO
E straşnic încheiat Din bîrne tari. Pilotul e vestit Ca foarte încercat şi priceput. Nădejdea-n mine deci nu vrea să moară Şi-i trează tot mereu.
(înăuntru,   un   strigăt: „O   pînză,   o pînză!" Intră al patrulea gentilom.)
CASSIO
Ce-i larma asta ? AL PATRULEA GENTILOM
Oraşu-i gol. Poporu-i strîns la ţărm Şi fiecare strigă : „Iat-o pînză \"
CASSIO
Nădejdea-mi spune că-i guvernatorul. *(Se aud tunuri.)* AL DOILEA GENTILOM
Ei trag aşa în semn de bun venit ; Ne sînt prieteni.
CASSIO
Domnule, te rog, Te du şi află cine-anume vine,
359
AL DOILEA GENTILOM Mă duc *(Iese.)*
MONTANO
^Locotenente, — Othello e-nsurat ? CASSIO
Cu mult noroc. El a luat o fată Mai mîndră ca-n poveşti şi care-ntrece 'Descrierile penelor măiestre, ."Şi-nfruntă prin firescul ei vesmînt ſPe însuşi Creatorul. *(Reintră al doilea gentilom.)* Cine

vine ?
AL DOILEA GENTILOM 'E un stegar al maurului : Iago. CASSIO
"Norocul însoţitu-1-a pe drum.
Furtuni, talazuri, vînturi care urlă, 'Scobite stînci şi bancuri de nisip,
Vrăjmaşi pîndindu-i paşnica ei navă
S-au lepădat, simţind frumosul parca,
De firea lor haină, ca să treacă .Divina Desdemona.
MONTANO Cine este ? CASSIO
Aceea despre care ţi-am vorbit. ""E-a marelui stăpîn ce-avem, stăpîna, 'Şi a fost în grija vrednicului Iago,
Sosit cu şapte zile mai devreme.
Mărite Doamne, ţine-ni-1 pe Othello, "Cu suflul tău puternic umflă-i pînza "Să ne sfinţească nalta-i navă portul, JLa sînul Desdemonei să palpite,
'

în inimi stinsul foc s-aprindă iar Şi Ciprul să-1 îmbărbăteze.
(Intră Desdemona, Emilia, Iago, Rodrig şi suita.)
La ţărm a coborît comoara năvii ! Bărbaţi din Cipru,-ngenunchiaţi nainte-i ! Mărire ţie, doamnă ! Harul sfînt Pogoare-asupra ta şi a tuturora, Şi-n jurul tău !
DESDEMONA
Brav Cassio, mulţumesc. Ce veşti îmi dai despre stăpînul meu ?
CASSIO
El încă n-a sosit ; ştiu doar atît Că-i teafăr şi-n curînd va fi aici.
DESDEMONA Mi-e frică totuşi... Cum de v-aţi pierdut ?
CASSIO
Cumplita luptă dintre cer şi ape
Ne-a despărţit. Dar stai ! O pîmză ! Iat-o !
(înăuntru, un strigăt: „O pînză! o pînză!" Se aud bubuituri de tun.)
AL DOILEA GENTILOM Salută fortul. Sînt amici.
CASSIO
Vezi cine-i. *(Iese gentilomul.)* Stegare, bun sosit ! *(Către Emilia)* Mă-nchin, domniţă ! (O *sărută.)* Nu te-ncrunta la felul meu de-a fi, Dar creşterea mă-ndeamnă să cutez O, Iago, cuviinţa să-mi arăt.
360
361
IAGO
Vai, domnul meu, de te-ar îmbrăţişa De tot atîtea ori cît mă socreşte, Te-ai sătura.
DESDEMONA
Dar vai ! nu prea vorbeşte ! IAGO
Ba foarte mult. Şi-mi dau mai bine seama în clipa-n care aş dori s-adorm. De faţă cu măria-ta, fireşte Că-şi ţine limba niţeluş în sîn, Da-n gînd ea tot cîrteşte.
EMILIA
Nu prea ţi-am dat prilejul să te plîngi. IAGO
Hei, da ! în lume, voi, icoane sînteţi, Tilingi la sfat, pisici turibate-n cuhne ; La bîrfă, sfinte, draci fiind bîrfite, Paiaţe-n casă, slujnice la pat.
DESDEMONA Ruşine ţie, gură-rea !
IAGO
Să-mi ziceţi turc de nu-i adevărat : Zburdaţi la treburi şi trudiţi la pat.
EMILIA Tu nu-mi vei scrie lauda.
IAGO
Fireşte.
DESDEMONA Ce- ai seri' de mine de m-ai lăuda ?
362
IAGO
O, nu mă pune, doamnă, la-ncercare ; De nu sînt critic, nu mai sînt nimic.
DESDEMONA încearcă doar. S-a dus vreun om în port ?
IAGO Da, doamnă.
DESDEMONA
Nu-s veselă. Da-ncerc să uit cum sînt, Părînd altfel. Zi, lauda-ţi cum sună ?

IAGO
Mă tot frămînt. Dar gîndul se desprinde Din capul meu, ca din frizuri lipiciul Cu creierii deodată. Muza însă Mi-e-n facere şi iată-i fătul, doamnă : De-i blondă şi de duh, cu chip frumos, Va folosi şi fi-va cu folos.
DESDEMONA E bine-adusă. Dar neagră şi deşteaptă ?
IAGO
De-i neagră şi de duh, un alb găseşte Că la negreala ei se potriveşte.
DESDEMONA Din rău în rău.
EMILIA Dar dacă e frumoasă şi neroadă ?
IAGO
Prostia-i vine mîndrii-ntr-ajutor, Printr-însa capătă moştenitor.
363
DESDEMONA
Toate astea sînt nişte paradoxe răsuflate, care îi fac să rîdă pe nătărăi prin cîrciumi. Dar ce laudă păcătoasă ai să născoceşti pentru una care e şi urîtă, şi proastă ?
IAGO
Mereu, la şotii, sluta fără minte Frumoaselor cu cap le-o ia-nainte.
DESDEMONA
Ce greoaie neştiinţă ! Pe cea mai rea o lauzi cel mai mult ! Dar ce laude ai putea, oare, să aduci unei femei care le-ar merita cu-adevărat ? Aceea care ar aduce în sprijinul însuşirilor ei pînă şi mărturia pizmei ?
IAGO
Mereu frumoasă, ţanţoşă nicicînd,
Vorbind ritos, şi totuşi nestrigînd,
De aur plină, nu s-a-mpăunat,
Şi n-a căzut, momită, în păcat.
Ea, care urii nu i s-a supus
Şi la mînie ciudei „stai" ! ia-spus,
Ea, care-a fost cu capu-ntr-una treaz
Şi n-a schimbat pe-o sticlă un olmaz ;
Şi cugetînd n-a dat gîndirii grai,
Şi nu s-a-ntors, urmata, după crai,
De-a fost aşa, atunci halal muiere !
DESDEMONA
Şi ce să facă ?
IAGO
S-alăpte prunci, s-adune căni cu bere.
DESDEMONA
Vai ce încheiere şchioapă şi neroadă ! Să nu iei învăţătură de la el, Emilia, cu toate că ţi-e bărbat. Ce zici, Cassio ? Nu e aşa că sfetnicul ăsta de rele e cam slobod la gură ?
364
CASSIO
Vorbeşte deschis, doamnă. Poate să vă placă mai mult ostaşul decît cărturarul.
IAGO *(aparte.)*
O ia de mînă. Aşa, foarte bine, dă-i cu şoapta. Cu o pînză de păianjen atît de mică prind un scaloi cît Cassio de mare. Aşa. Zîmbeşte. Dă-i înainte. Am să te încurc în iţele tale de curtezan. într-adevăr, chiar aşa e. Dacă dulcegăriile astea te vor zvîrli afară din slujba ta de locotenent, ar fi fost mai bine să nu-ţi fi sărutat tot mereu vîrful degetelor, făcînd bezele. Uite, acum iar începi să te porţi ca un fante. Minunat! Straşnică sărutare ! şi desăvîrşită curtenie. Aşa e, firesc ! încă o dată cu degetele la buze. Mai bine ar fi să-ţi fie canule de clîstir. *(Se aud goarne. Cu glas tare.)* E maurul ! îi cunosc onorul cu goarna.
CASSIO
Adevărat !
DESDEMONA Să mergem să-1 întîmpinăm.
CASSIO Vine, iată-1 ! *(Intră Othello şl suita.)*
OTHELLO Frumoasa mea vitează !
DESDEMONA Drag Othello ! OTHELLO
Uimirea şi-ncîntarea mă cuprind Văzîndu-te înaintea mea sosită. Tu, bucuria sufletului meu ! De mi-ar aduce, tot mereu, furtuna Atît senin, atunci să sufle vîntul
365
Trezind şi moartea. Nava-n lupta ei Să suie munţi de apă cît Olimpul. Pogoară-se apoi atît de jos Cît iadul e de ceruri depărtat. De-ar fi să mor, aş fi prea fericit; Că sufletului, beat de-atît noroc, Nu-i va fi dat, mă tem, altă-mplinire In taina soartei lui !
DESDEMONA

Şi facă Domnul
Ca farmecul iubirii să sporească în zilele ce trec.
OTHELLO
Amin, puteri cereşti ! Dar încîntarea mea cuvinte n-are, Mă-năbuş. E prea mare bucuria. Ia asta, şi-asta, fie-ne sărutul Discordia pe veci. *(O sărută.)*
IAGO *(aparte)*
V-aţi potrivit!
Dar voi slăbi această dulce strună, Pe cinstea mea !
OTHELLO
Să mergem la castel. Veşti noi, amici : războiul s-a sfîrşit Şi turcii sînt la fund. Cum o mai duc, Pe insula, prietenii mei vechi ? Frumos vei fi la Cipru-ntîmpinată, Iubirea mea, că drag le-am fost nespus; Bat cîmpii, aiurez de fericire. Te du, te rog, la ţărm, iubite Iago, Şi adu-mi lăzile. Pe căpitan Pofteşte-mi-1 la fort. E om de treabă,
Şi vrednioia-i merită cinstire.
Hai, Desdemona ! Bun venit la Cipru !
(Ies toţi, afară de Iago şi Rodrig.)
IAGO
Vino îndată, ne-ntîlnim în port. Apropie-te. Dacă eşti curajos, ascultă-mă. Se zice că oamenii de rînd cînd iubesc capătă un fel de nobleţe, pe care n-o aveau din născare. La noapte, locotenentul e de strajă la corpul de gardă. Mai întîi trebuie să-ţi spun că Desdemona s-a îndrăgostit de el.
RODRIG
De el ? E cu neputinţă !
IAGO
Pune-ţi degetul pe buze şi lasă-ţi mintea să lucreze. Gîn-deşte-te cu cîtă patimă 1-a iubit ea la început pe maur doar pentru lăudăroşenia şi pentru minciunile lui gogonate. Un suflet ca al tău nu-şi poate închipui că o să-1 mai iubească şi acum pentru flecăreala lui. Ochii ei trebuie să aibă la ce se uita. Şi ce plăcere pot să afle cînd văd pe dracu ? Sîngele odată stîmpărat după joaca dragostei, pentru a-1 înflăcăra iarăşi şi pentru a trezi din saţiu o nouă poftă, e nevoie de farmecul înfăţişării, de o potrivire de vîrstă, de purtări alese şi de frumuseţe, adică de tot ce duce lipsă maurul. Atunci, după dorul acestor cerinţe, plăpînda ei dragoste se va socoti înşelată, va începe să i se facă silă, să se desguste şi să-1 urască pe maur. Chiar firea ei o va povăţui la aceasta şi o va îndemna la o nouă alegere. Şi atunci, domnule, ţinînd seama de toate astea, cine altul decît Cassio e mai făcut să urce treptele acestui noroc ? E o presupunere cît se poate de limpede şi întemeiată. Un ticălos fluşturatic, unul care are doar atîta cunoştinţă cîtă să-şi însuşească formele purtărilor alese şi ale omeniei, pentru a-şi îndestula mai bine patima lui dezmăţată şi înflăcărată, ascunsă cu grijă. Cine ? Nimeni ! Nimeni pe lume ! O secătură isteaţă, care-ţi scapă printre degete, un vînător de prilejuri care bate monetă din orice şi-şi ticluieşte însuşiri, deşi pe cele adevărate nu le vezi nicicînd. Un drac împieliţat ! Pe lîngă asta, frumos şi tînăr, are în el tot ceea ce poate cere nebunia unei închipuiri fragede. O pacoste, nu altceva ! Şi femeia 1-a şi simţit.

RODRIG
Nu pot crede asta din parte-i. E ca o sfîntă.
IAGO
Smochină sfinţită. Vinul băut de ea tot din struguri se face, şi dacă ar fi aşa de sfinţită, nu l-ar fi iubit niciodată pe maur. Sfîntă găluşcă ! Nu ai văzut-o cum îi tot frămînta mina ? N-ai băgat de seamă ?
RODRIG
Am băgat de seamă, dar nu era altceva decît curtenie.
IAGO
Ba era stricăciune ! O jur pe mîna asta a mea ! Un îndreptar şi un prolog nelămurit la istoricul poftelor ei şi al gînduri-lor ei vinovate. Şi-au apropiat atît de mult buzele, încît suflarea li se contopea. Gînduri mîrşave, Rodrig ! Cînd şi-au deschis drum cu asemenea dulcegării de-o parte şi de alta, vine-ndată şi marea-ncercare, cea mai de seamă, încheierea firească ! pfui ! Hai, domnul meu, las' pe mine ! Doar te-am adus de la Veneţia. Fă de strajă la noapte. Din ordinul meu, eşti de serviciu ; Cassio nu te cunoaşte. N-am să fiu prea departe ; găseşte vrun prilej să-1 superi pe Cassio, fie vorbindu-i prea tare, fie nesocotindu-i poruncile, sau orice alt mijloc ţi-ar fi pe plac, după cum te vor ajuta şi împrejurările.
Bine !
RODRIG
IAGO
E supărăcios şi iute la mînie, şi s-ar putea, domnul meu, să te şi lovească. întărîtă-1 ca să izbucnească. Iar eu să am prilejul să provoc scandal în Cipru, scandal ce nu se va potoli cu totul decît prin

înlăturarea lui Cassio. în felul ăsta vei scurta calea către dorinţele dumitale, prin mijloacele pe care ţi le voi pune atunci la îndemînă. Şi piedica va fi în mod fericit îndepărtată : dacă nu facem asta, n-avem nici o nădejde în izbîndă.

3fiR

RODRIG

Am s-o fac, numai să găsesc prilejul. IAGO

îţi făgăduiesc... Vino cît mai grabnic la cetate. Ne întîkurn acolo. Trebuie să-i debarc lăzile. Cu bine !

RODRIG

Adio ! *(Iese.)*

IAGO

Că o iubeşte Cassio se prea poate ;
Că ea-1 iubeşte-i lesne de crezut ;
Iar maurul, oricît nu pot să-1 sufăr,
E o fire-aleasă, dreaptă, iubitoare
Şi fi-va, cred, un bun soţ Desdemonei.
O plac şi eu, dar nu numai trupeşte,
Deşi păcatul mare nu mă sperie,
De-ar fi doar saV-mi astîmpăr răzbunarea ;:
Că-1 bănui pe nesăţiosul maur
în şaua mea că s-a suit cîndva,
Gînd veninos ce-mi roade-n măruntaie,
Şi n-am odihnă pînă nu-i plătesc
Să-i iau şi eu femeia, sau altminteri
Să-1 fac gelos într-o aşa măsură,
Ca mintea să nu-1 poată lecui.
Şi de-oi putea, veneţiana javră
Prea iute la vînat, struni din lanţ,
Mi-1 pun pe Cassio jos şi-1 ponegresc
în fel şi chip în ochii lui Othello,
Că-1 ţin că mi-a purtat şi el scufia.
Să-1 fac pe maur, deci, să-mă-ndrăgească,.
Să-mi fie-ndatorat, să-mi dea răsplată
C-am scos dintr-însul ditamai măgarul,
Că i-am stricat şi liniştea şi pacea
Şi l-am înnebunit. Cam asta-i tot.
Cam prea-ncîlcit! Dar uneltirea, iată,
Doar la-mplinire chipul şi-1 arată... *(Iese.}*

SCENA 2

O *stradă.*

Intra un crainic cu o proclamaţie. Poporul îl urmează.

CRAINICUL

Aceasta e dorinţa lui Othello, nobilul şi viteazul nostru general, în urma ştirilor neîndoielnice primite acum cu privire la naufragiul întregii flote turceşti, toată lumea să sărbătorească triumful. Unii să joace, alţii să aprindă focuri de bucurie, fiecare să petreacă şi să ohefuiască după pofta inimii. Căci, pe lîngă aceste veşti bune, mai e şi ziua nunţii sale. Drept care a dat această înştiinţare. Toate ospătăriile sînt deschise şi slobod e fiecare să petreacă în voie, începînd de acum, la orele cinci, şi pînă ce va bate clopotul ceasul unsprezece. Domnul să aibă în sfînta lui pază insula Cipru şi pe vrednicul nostru general ! *(Ies cu toţii.)*

SCENA 3

O *sală în castel.*

Intră Otbello, Desdemona, Cassio şi suita

OTHELLO

La noapte, Cassio, ia măsuri de pază, Să fim cuminţi : să punem un hotar Avînturilor noastre.

CASSIO

I-am spus lui Iago tot ce-i de făcut, Eu, totuşi, voi veghea cu ochii mei La lucrul ăsta.
370
V
OTHELLO
Iago-^ om cinstit.
Somn bun. Mihai. Cît mai devreme» Vom sta de vorbă. Tu, iubito, vino Ce-am semănat ne-aduce roade noi, Dar ce-i mai bun ne-aşteaptă pe-amîndoi. Noapte bună !
{Othello, Desdemona şi suita ies. Intră Iago.)
CASSIO Bine-ai venit, Iago ! Să mergem la posturi.
IAGO
încă nu, locotenente ; nu e nici ora zece. Generalul nostru ne-a dat drumul aşa devreme de draguj Desdemonei lui şi nu-i putem face dintr-asta o vină. N-a petrecut încă nici o noapte cu ea şi e o bucăţică minunată.
CASSIO
E o femeie încîntătoare.
IAGO Şi fii sigur că e destul de jucăuşă.
CASSIO
E într-adevar fiinţa cea mai fragedă şi mai gingaşă.
IAGO Şi are nişte ochi ! Privirea ei e o chemare la dragoste.
CASSIO Care te-ademeneşte ; şi totuşi e nespus de sfioasă.
IAGO Glasul ei nu e, oare semnalul iubirii ?
CASSIO E întruparea perfecţiunii.
371 24*
IAGO
Ei, multă bucurie la aşternut ! Haidem, locotenente, am o carafă cu vin şi aci afară ne aşteaptă o ceată de flăcăi din Cipru care ar ciocni bucuros un pahar în sănătatea negrului Othello.
CASSIO
Nu astă-seară, dragă Iago. Am un cap nenorocit, care nu duce la băutură. Aş vrea ca lumea să născocească alt mijloc de petrecere.
IAGO
Bine, dar sînt prietenii noştri. Numai un pahar ! Am să-t beau eu pentru dumneata.
CASSIO
Am mai băut unul astă-seară, şi încă îl botezasem bine, şi uite în ce hal m-a adus. Am meteahna asta nenorocită şi nu cutez să-mi încerc slăbiciunea încă o dată.
IAGO Lasă, omule ! E o noapte de chef. Aşa vor flăcăii ăştia.
CASSIO Unde sînt ?
IAGO
Aici la uşă ; rogu-te pofteşte-i.
CASSIO
Deşi nu-mi place, fie cum vrei tu. *(Iese.)*
IAGO
De pot să-1 mai îmbiu doar c-un pahar, Pe lîngă tot ce-a mai băut azi-noapte, Va fi colţos şi rău ca şi căţelul Stăpînii-mi. Smintitul de Rodrig, Pe care dragostea 1-a scos din fire, A dat pe gît în cinstea Desdemonei Carafe mari azi-noapte. Şi-i de strajă.
Trei juni fuduli din Cipru, plini de ifos, Şi foarte grijulii de cinstea lor, Ai insulei viteze vrednici fii, I-am ameţit cu pline cupe-azi-noapte, Şi sînt străjeri. în ceata de beţivi Pe Cassio îl pun să facă o ispravă Care-ar jigni ostrovul. Iată-i vin : Urmarea dacă visul mi-1 încape, înfrunt în barca mea şi vînt şi ape.
(Intră din nou Cassio ; Montano şi alţi gentilomi îl însoţesc; cîţiva slujitori ii urmează, aducînd vinul.)
CASSIO O, Doamne,-am mai băut o cană plină.
MONTANO
Da' de unde ! Nici măcar nu era plină ! Pe onoarea mea de soldat !
IAGO
Hai ! Aduceţi-ne vin ! *(Cîntă.)*
E cana plină, hai noroc ! Să mai golim un poloboc ! Ostaşul este om şi el, E scurtă viaţa la rezbel, Să bea niţel şi-o ia din loc ! Ei, băieţi, s-aducă vin !
CASSIO Doamne ! Ce frumos cîntec !
IAGO
L-am învăţat de la englezi, care într-adevăr că trag la mă-?ea £ţO2.av ^e ^ine. Ce danez, ce neamţ, ce olandez

pîntecos ! Toţi ăştia sînt o nimica toată pe lîngă englez.
CASSIO Englezul dumitale e aşa de straşnic la băutură ?
373
1AGO
Păi din danez n-are ce alege, **ţi-1** îmbată turtă ; nici nu-J trec năduşelile şi ţinl dă peste cap şi pe neamţ ; pe olandez îl face să borască pînă îşi umple paharul.
CASSIO
în sănătatea generalului !
MONTANO Închin şi eu, locotenente ! Şi-ţi voi ţine piept!
IAGO
O, dulce Engliteră ! *(Cîntă.)*
E Ştefan rege-un crai măreţ,
Nădragi purta de trei parale ; Crezând c-a dat prea mare preţ,
Pe meşter l-a băgat în boale. Era un nobil nepereche,
Iar tu un prost, calic destul, Nu fi trufaş, ia-ţi haina veche,
Ne piere neamul de-i fudul. Hai, ceva de băut !
CASSIO
Cîntecul ăsta e şi mai frumos decît celălalt.
IAGO
Vrei să-1 mai auzi ?
CASSIO
Nu, cred că e nevrednic de locul lui cel care face astfel de lucruri. Bine, bine ! Mare e Dumnezeu ! Unele suflete or să fie mîntuite, şi altele n-o să fie mîntuite.
IAGO
Aşa e, dragă locotenente !
CASSIO
Cît despre mine, fie zis fără să-1 supăr pe general, sau alt om de seamă : eu trag nădejde că o să fiu mîntuit.
374
IAGO
Şi eu la fel, locotenente.
CASSIO
Dă-mi voie ! Nu înaintea mea. Locotenentul trebuie să fie mîntuit înaintea stegarului. Dar să lăsăm asta. Să mergem la slujba noastră. Iartă-ne, Doamne, păcatele ! Să ne vedem de treburile noastre. Să nu credeţi, domnilor, că sînt beat. Asta e stegarul meu^asta e mîna mea dreaptă şi asta e stînga. Nu sînt inca beat. Ma ţin destul de drept şi vorbesc destul de răspicat
Fireşte !
TOŢI
CASSIO
Ei, atunci e bine ; nu cumva să vă închipuiţi că sînt beat f *(Iese.)*
MONTANO
Să mergem, domnii mei, să punem straja. IAGO
îl vezi pe cel ce-a luat-o înainte ? El vrednic e, ca militar, să steie Pe lîngă Cezar, şi să-i fie sfetnic. Dar iată-i viciul : la virtutea lui, E-ntocmai ca un echinox : o parte La fel cu alta. Ce păcat! Mă tem De-ncrederea ce maurul i-a dat-o, Că prin meteahna lui, pe negîndite Să nu cumva să iste tulburări Pe-acest Ostrov.
MONTANO E deseori aşa ?
IAGO
La somnul său e un prolog statornic. El ar veghea-ndoit cît merge ceasul De nu l-ar da beţia-n leagăn.
375
MONTANO
Cred
Că n-ar fi rău să afle generalul ; Nu ştie, poate. Firea lui cea bună Nu vede decît meritul lui Cassio Şi nu se uită la cusur. Aşa-i ? *(Intră Rodrig.)*
IAGO *(aparte lui Rodrig.)*
'Ce veşti, Rodrig ?
Urmează-1 pe locotenent. Te du. *(Rodrig iese.)*
MONTANO

E, zău, păcat ca nobilul Othello Să lase-n voia unui nărăvit O slujbă ca aceea de-aghiotant. Cinstit ar fi să-i spunem tot.
IAGO
N-aş face-o
Nici pentru-această insulă măreaţă ! Eu ţin la Cassio : şi mi-aş da chiar viaţa Să-1 scap de-al său nărav. Dar ce se-aude ?
(înăuntru, se aud strigăte: „Ajutor, ajutor!")
CASSIO
(Urmărindu-l pe Rodrig) Nemernic ! Ţoapă !
MONTANO Ce-i, locotenente ?
CASSIO
O loază să mă-nveţe datoria ? îl bat pînă-1 înfund în damigeana.
Pe mine, tu ?
RODRIG
376
CASSIO
Ai chef de vorbă, ţoapă ? MONTANO Vai, nu ! Locotenente, ţine-ţi firea.
CASSIO Dă-mi drumul, domnule, să nu-ţi mut falca !
MONTANO
Hai, lasă, lasă, că eşti beat. CASSIO
Eu beat ? ! *(Se bat.)* IAGO *(lui Rodrig)*
Ţi-am spus, dă fuga, urlă că-i răscoală. *(Iese Rodrig.)*
Ajunge, Cassio ! Domnii mei, vă jur !
Săriţi ! Montano ! Domnule ! Tu, Cassio !
Săriţi, seniori ! halal de strajă, zău ! *(Sunet de clopot.)*
Dar cine sună clopotul ? La naiba !
Trezesc oraşul, Cassio, stai, o, Doamne,
Te faci de rîs pe veci ! *(Reintră Othello şi suita.)*
OTHELLO Ce s-a-ntîmplat ?
MONTANO Hei, drace, sînger ! Slnt rănit de moarte. *(Cade.)*
OTHELLO Opriţi-vă, de vi-este dragă viaţa !
IAGO
Stai, ofiţer ! Domnilor, Montano, Au nu mai ştiţi de loc şi datorie ? Vorbeşte generalul ! Staţi ! Ruşine !
377
OTHELLO
Ce-i asta, hai, opriţi ! Ce v-a venit ?
Păgîni sîntem de facem între noi
Ce turcilor le-a fost oprit de c-eruri ?
Creştini, ruşine ! Isprăviţi cu zarva !
Cine-o sări să-şi mai reverse turba
îşi joacă viaţa. Doar un pas, şi-i mort.
Să tacă-odată clopotul cumplit
Ce bagă-n spaime-acest tihnit ostrov.
Ce-i, domnii mei ? Tu, Iago, care-arăţi
Ca m-jrt de-ndurerare, te conjur
De dragul meu, cine-a-nceput, vorbeşte !
IAGO
Ştiu eu ? Prieteni care-acum o clipă
S-aveau ca mirele şi-a lui mireasă
Cînd se gătesc sa meargă la culcare ;
Ca fermecaţi de-un astru rău, deodată,
Se bat la sînge, căutîndu-şi pieptul
Cu săbiile trase. Nu pot spune
Cine-a-nceput această tristă sfadă.
De ce nu mi-am pierdut pe-un cîmp de luptă
Picioarele ce m-au adus de faţă ?
OTHELLO
Cum ţi-ai ieşit aşa din fire, Cassio ? CASSIO
Mă iartă, rogu-te : nu pot vorbi. OTHELLO

Te ştiu, Montano, om cuviincios;
O lume-ntreagă-a preţuit în tine
Măsura, calmul tinereţii tale.
Ai nume i>un la cei mai aspri critici.
De ce să-ţi lepezi astfel faima ta,
Să-ţi schimbi renumele pe o poreclă
De zurbagiu la chefuri ? Dă-mi răspuns!
378
MONTANO
Sînt greu rănit, o, vrednice Othello ! Te poate lămuri stegarul Iago De tot ce ştiu. Dar vorba mă sleieşte Şi-am să scurtez. Nu cred să fi greşit Azi-noapte nici cu vorba nici cu fapta. Doar dacă-i viciu dragostea de sine Şi de-i păcat, cînd cineva te-atacă, Să-ţi aperi viaţa...
OTHELLO
Cerule, acum
începe sîngele-mi a fi stăpîn Pe cele mai supuse călăuze, Iar patima, umbrindu-mi mintea,-ncearcă S-o ia înainte. Dacă fac un pas Sau braţul de-1 ridic, mîniei mele Cădea-va pradă cel mai bun din voi. Cum a-ncepuî smintita sfadă, spuneţi, Şi cine a stîrnit-o ? Vinovatul O dată dovedit, de mi-ar fi geamăn Şi tot m-ar pierde ! Cum ? într-o cetate în plină-alarmă, cu locuitori Al căror suflet încă-i plin de groază, Să v-apucaţi de-o răfuială, noaptea, Voi între voi, la posturi şi de strajă ? E groaznic ! Iago, zi cine-a-nceput ?
MONTANO
Din dragoste sau camaraderie De nu spui adevăru-adevărat, Nu eşti soldat.
IAGO
Nu mă-ncolţi aşa,
Că mai degrabă-mi smulg din gură limba Decît să-i fac lui Cassio rău. Cred, totuşi, Că, adevărul dacă-1 spun, nu-i strică întru nimic. El, generale,-acesta-i : Pe cînd stăteam de vorbă cu Montano,
379
Veni un ins strigînd după-ajutor
Şi după el, cu spada trasă, Cassio
Şi gata să-1 străpungă. Domnu-acesta,
Ţinîndu-i calea,-l roagă să-nceteze ;
Mă iau după fugarul ce striga,
Să nu-nspăimînte, cum s-a şi-ntîmplat,
Cu gura lui, tot tîrgul. Dar, mai ager,
El mi-a scăpat. întorsu-m-atn de graba
Că se-au2ea un clinchetit de săbii
Şi Cassio ce-njura ca niciodată,
Pot spune, pînă-acum. Cînd m-am întors,
O clipă doar, şi se tăiau în săbii,
în luptă dreaptă, cum i-ai şi găsit
Cînd arătîndu-te, i-ai despărţit.
Mai mult nu ştiu. Dar oamenii sînt oameni,
Şi chiar cei buni îşi ies din fire-o dată :
Cu toate că 1-a scuturat niţel,
Că la mînie dai şi-n cel mai drag,
Cred că fugarul 1-a jignit pe Cassio
Scoţîndu-1 din răbdări.
OTHELLO
Ştiu, Iago, vrei,
Milos cum eşti, să-i faci mai mica vina, Pe Cassio-ajutîndu-1. Drag mi-eşti, Cassio, Da-n veci nu-mi vei mai fi locotenent.
(Reintră Desdemona si suita.)
Priviţi ! Măcar de nu-mi trezeai iubita ! Voi da prin tine-o pildă.
DESDEMONA
Ce se-ntîmplă ?

OTHELLO
E bine, dragă. Mergem la culcare. *(Lui Montano.)* Voi fi, seniore, al rănii tale felcer Eu însumi. Duceţi-1 !
(Iese Montano, dus pe braţe.)
Ai grijă, Iago, mergi prin tot oraşul, Pe cei stîrniţi de zarvă fă-i să tacă.
Hai, Desdemona ! — Aşa e la război : Din dulce somn te scoli cu tărăboi !
(Ies toţi, afară de Iago şi Cassio.) IAGO
Nu eşti cumva rănit, locotenente ?
CASSIO
Da ! Şi fără leac !
IAGO
Vai ! Doamne păzeşte !
CASSIO
Reputaţie ! Reputaţie ! Reputaţie ! Mi-am pierdut reputaţia. Mi-am pierdut tot ceea ce era nemuritor în mine. N-a rămas decît animalul. Reputaţia mea, Iago, reputaţia mea...
IAGO
Pe cinstea mea de om, credeam că e vorba de o rană a trupului : aceea are mai mare însemnătate decît cele de care suferă reputaţia. Reputaţia e o născocire proastă şi înşelătoare : dobîndită adesea fără nici o vină. Nu ţi-ai pierdut de loc reputaţia, afară numai dacă nu te socoteşti singur păgubit. Ce fel, omule ? Sînt mijloace să recîştigi încrederea generalului. Te-a îndepărtat doar din mînie. E o pedeapsă mai mult din motive politice, nu e rea-voinţă : e aşa cum ţi-ai bate cîinele nevinovat, ca să sperii un leu neînfricat. Roagă-te de el din nou şi-ai să-1 înduplеci.
CASSIO
^ Mai bine îl rog să mă dispreţuiască decît să păcălesc un şef [a]jfr de bun, dîndu-i un ofiţer atît de uşuratic, de beţiv şi de gălăgios. Beat ! sporoyăind într-una, certăreţ, bătăios, slobod la gură, jinînd cuvîntări umflate către propria sa umbră ! O, duh nevăzut al vinului, dacă n-ai nume, ca să te cunoască lumea am să te botez eu : eşti Satana !
IAGO
Cine era acel pe care-1 urmăreai cu sabia în mînă ? Ce ţi-a făcut ?

380
381
Nu ştiu.
Cum se poate ?
CASSIO
IAGO
CASSIO
îmi amintesc o mulţime de lucruri, dar totul e tulbure. O -ceartă — de ce, însă, nu ştiu. O, Doamne ! Cum poate omul să-şi bage în el un duşman pe gură ca să-i fure minţile ? ! Cum de simţim plăcere, bucurie, desfătare şi mîndrie că ne prefacem în fiare sălbatice ?
IAGO
Iată că te simţi mai bine. Cum de ţi-ai venit în fire ?
CASSIO
Aşa i-a plăcut demonului beţiei să lase-n locu-i pe demonul mîniei. O slăbiciune mi-o descoperă pe cealaltă, ca să mă dispreţuiesc şi mai mult!
IAGO
Lasă, eşti un moralist prea aspru. Dat fiind locul, timpul şi situaţia acestei insule, aş fi dorit din suflet să nu se fi întîmplat aşa ceva. Dar dacă s-a întîmplat, caută s-o întorci cum e mai bine pentru dumneata.
CASSIO
Am să-i cer să-mi dea slujba îndărăt, şi el o să-mi spună că sînt un beţiv. De-aş avea atîtea guri cîte are Hydra şi tot aş amuţi la asemenea răspuns. Să fii pînă mai adineauri un om simţit, îndată după aceea nebun şi în clipa de faţă o fiară. Ce ciudat ! Un pahar mai mult e un blestem şi în el e amestecat un duh necurat.
IAGO
Lasă ! lasă ! Vinul e un bun prieten, dacă ştii cum trebuie să-1 iei. Nu-1 mai ponegri. Şi, dragă locotenente, cred că ştii <cît ţin la dumneata.

CASSIO
Am simţit-o destul, domnule. Eu, beat!
IAGO
Şi dumitale, prietene, şi oricui i se poate întîmpla să fie beat o dată ; sa-ţi spun eu oe e de făcut. Nevasta generalului nostru este acum adevăratul general. Adică vreau să spun că el s-a dăruit cu totul — ia seama ! — contemplării şi admiraţiei însuşirilor şi frumuseţii ei. Spovedeşte-te ei deschis. Nu-i da răgaz. Are să te ajute să-ţi recapeţi slujba. Are o fire atît de inimoasă, de bună, de îndatoritoare, de curată, încît crede că bunătatea ei nu e întreagă dacă nu face mai mult decît i se cere. Roag-o pe ea să dreagă ruptura asta dintre dumneata şi soţul ei. Pun rămăşag pe norocul meu contra o nimica toată că prietenia voastră stricată va fi mai puternică decît înainte.
Mă povăţuieş/ti bine.
CASSIO
IAGO
Te asigur că n-o fac decît din prietenie sinceră şi curată bunăvoinţă.
CASSIO
Te cred din toată inima ; şi mîine dimineaţă voi ruga-o pe blinda Desdemona să mijlocească pentru mine. Sînt pierdut dacă soarta mea se poticneşte aci.
IAGO
Ai dreptate. Noapte bună, locotenente ! Sînt de gardă. Trebuie să mă duc.
CASSIO Noapte bună, preacinstite Iago ! *(Iese)*
IAGO
Şi cine-ar spune că-s un ticălos Cînd sfatul meu e bine chibzuit, Onest şi sincer, cel mai în măsură A-l cîştiga pe maur iar ? Nu-i greu

Să-ndupleci pe duioasa Desdemona Să-mbrăţişeze-o cauză curată. E darnică, bogată-n rod ca firea. Ea poate să-1 subjuge pe Othello, încît el să-şi renege şi botezul, Simbolul şi pecetea mîntuirii, Şi sufletu-i e-atît de rob iubitei, Că după plac ea-1 face şi desface, Chiar de-ar pofti să facă pe zeiţa, Cu slăbiciunea lui. Sînt ticălos Că-1 sfătuiesc pe Cassio să ia calea Ce-1 duce drept la ţintă ? Zei din iad ! Cînd diavolul la negre rele-ndeamnă, Sub chip de înger mai întîi s-arată ; La fel şi eu, pe cînd ăst biet nerod Pe Desdemona-o roagă să-1 ajute, Iar ea pe lîngă maur îl susţine, Eu torn urechii lui otrava asta : Că-1 cere pentru-a cărnii ei plăcere. Cu cît se va trudi să-i facă bine, Ea-n ochii lui Othello se va pierde ; în felul ăsta îi smolesc virtutea Şi-o plasă-i fac din bunătatea ei, Să-ncapă-n ea tustrei. *(Reintră Rodrig.)*
Ce-i nou Rodrig ?
RODRIG
Am pornit şi eu la vînătoare, dar nu ca un copoi care. vînează, ci ca o potaie care latră şi ea în haită. Mi-am cheltuit aproape toţi banii. Azi-noapte am fost cotonogit rău de tot.. Şi cred că din toată păţania mea n-o să mă aleg decît cu experienţa. Aşa dar, mă întorc la Veneţia, curăţat de parale, da* cu ceva mai multă minte.
IAGO
Cît de săraci sînt cei ce n-au răbdare ! Ce rană trece-altcum decît treptat ? Lucrăm cu mintea, ştii tu, vrăji nu facem. Iar ea-i supusă timpului zăbavnic. Nu-i bine, oare ? Cassio te-a bătut, Iar tu, pentr-un nimic, l-ai nimicit. Deşi sub soare mîndre plante cresc,

Tot ce-nfloreşte-ntîi rodeşte-ntîiul.
Deci rabdă pînă-atunci. Pe cruce, i ziuă t
Scurt pare ceasu-n faptă şi-n plăcere.
Retrage-te. Te du la gazda ta.
La drum, îţi spun ! Vei şti mai multe-apoi,.
Te du ! *(Iese Rodrig.)*
Sînt două lucruri de făcut : Nevastă-mea să-1 sprijine pe Cassio, O-nvăţ eu cum.
Pe maur în răstimp să-1 iau deoparte Şi să-1 aduc să dea de Cassio-n clipa Cînd el se va ruga de Desdemona. E calea cea mai bună, mi se pare ; Să n-o greşesc, prin lene şi-am"nare.
(Iese.)

ACTUL III

SCENA 1
ân faţa castelului. Intră Casslo fi cîţiva muzicanţi.
CASSIO
Băieţi, cîntaţi aici ! Un cîntec scurt. Tac cinste. Şi-un „trăiască generalul !" *(Muzicanţii cîntă. Intra Bufonul.)*
BUFONUL
Ei, băieţi, instrumentele astea ale voastre au fost pe la Nea-pole, că vorbesc pe nas ?
MUZICANTUL I -Cum asta, domnule ?
BUFONUL Mă rog, astea sînt instrumente de suflat ?
MUZICANTUL I -Fireşte că da, domnule, din astea sînt.
BUFONUL Atunci, dacă sînt de suflat, au fiecare cîte un suflet.
MUZICANTUL I "Cum să aibă suflet, domnule ?
BUFONUL
Suflă-mi-le de aici să nu le mai văd. Uite, băieţi, luaţi banii ăştia ! Generalului i-a plăcut aşa de mult muzica voastră, că vă roagă, dacă-1 iubiţi, să nu mai faceţi atîta gălăgie.
386
MUZICANTUL I Bine, domnule, nu mai facem.
BUFONUL
Dacă ştiţi ceva cîntece din alea care nu se-aud, daţi-i înainte, dar se zice că generalul nu prea face haz de muzica cealaltă.
MUZICANTUL I
Cîntece din alea nu avem, domnule. BUFONUL
Atunci băgaţi-vă flautele în traistă. Eu mă duc. Căraţi-vă de-aici ! *(Muzicanţii ies.)*
CASSIO Ascultă, dragul meu prieten !
BUFONUL
N-ascult nici un drag prieten, te-ascult pe dumneata. CASSIO
Te rog, isprăveşte o dată cu jocurile de cuvinte. Uite un bănuţ de aur pentru itine. Dacă doamna care însoţeşte pe soţia generalului s-a trezit din somn, spune-i că unul Cassio ar vrea săni vorbească. Poţi să-mi faci serviciul ăsta ?
BUFONUL
S-a trezit, domnule. Dacă s-o osteni pînă încoace, am să-i dau de ştire.
CASSIO
Ei bine,-amice... *(Bufonul iese. Intră Iago.)* Iago, vii la timp.
IAGO Nu te-ai culcat de loc ?
CASSIO
Precum vezi, nu. Se luminase cînd ne-atn despărţit.
25*
387
Soţiei tale, Iago,-am cutezat Să-i fac prin cineva o rugăminte. Şi-anume să m-ajute-a fi primit De Desdemona.
IAGO
Ţi-o trimit îndată,
Iar maurului caut să-i fac vînt,
Să poţi vorbi de păsul tău în voie.
CASSIO
Smerit îţi mulţumesc, *(lese Iago.)* Un florentin mai bun şi mai cinstit Eu n-am văzut ! *(Intră Emilia.)*
EMILIA
O, bună ziua, Cassio ! Rău îmi pare Că eşti nemulţumit. Se-ndreaptă totul. Stăpînii mei vorbesc de asta tocmai ; Ea te susţine aprig, el răspunde Că ai rănit pe unul care-n Cipru E om vestit, cu nobile-nrudiri, Şi-n dreaptă şi cuminte judecată El n-a putut decît să te respingă. Dar jură că-i eşti drag şi n-ai nevoie Decît de stima lui, nu de-alt protector, Şi vrea să prindă cel mai bun prilej Ca iar să te numească.
CASSIO
Te implor,
De crezi că-i bine şi găseşti cu cale, Ajută-mă să pot vorbi o clipă Cu Desdemona.
EMILIA
Rogu-te, pofteşte :
Ţi-arăt un loc să-i poţi, în voie, spune Ce ai pe suflet.
388
CASSIO Sînt îndatorat. *(Ies.)*
SCENA 2
O *sală în castel. Intră Otbello, Iago şi cîţiva gentilomi.*
OTHELLO
Pilotului dă-i, Iago,-acest răvaş, Salutul meu Senatului să-1 poarte. Şi-acum mă duc să văd de-ntărituri: Să vii să

mă găseşti.
IAGO
Prea bine, doamne ! OTHELLO Doriţi, seniori, să cercetăm cetatea ?
GENTILOMII Te însoţim, măria-ta ! *(Ies.)*
SCENA 3
în grădina castelului. Intră Desdemona, Cassio şi Emilia.
DESDEMONA
Voi face, Cassio, tot ce-mi stă-n putinţă. Fii sigur, ca să-ţi viu într-ajutor.
EMILIA
Ajută-1, doamnă. Soţul meu mîhnit e, De parcă-n joc ar fi chiar soarta lui.
389
DESDEMONA
E-un bun tovarăş. Fii pe pace, Cassio !" Dorinţa mea-i să fiţi din nou prieteni Tu şi-al meu soţ.
CASSIO
Miloasă doamnă, află Că, orice-o fi cu el, Mihail Cassio Pe veci rămîne sluga-ţi credincioasă.
DESDEMONA
Te cred şi-ţi mulţumesc. Ţi-e drag stăpînul. îl ştii de mult. Te-a-ndepărtat, fii sigur, Vremelnic, numai cît e mai politic !
CASSIO
Dar poate ţine mult acest „politic" !
Tainul său e-atît de-apos şi firav,
El se hrăneşte din împrejurări,
Şi s-ar putea să uite generalul
— Fiind eu lipsă şi din slujbă scos —
Că l-am slujit şi credincios i-am fost.
DESDEMONA
N-ai teamă. Stau de faţă cu Emilia, Chezaşă pentru locul tău. Fii sigur : Cînd jur frăţie, pîn' la capăt merg. N-o să mai aibă-odihnă soţul meu, Nu-1 las să doarmă pînă-1 îmblînzesc. Ţi-1 dăscălesc să-şi iasă din răbdări ; O şcoală perna-i, spovedelnic masa, în tot ce-o face, pricea ta i-amestec. Fii vesel Cassio :   cine te susţine Decît te lasă-n drum, mai bine moare !
Stăpînul, doamnă.
EMILIA
CASSIO Mă retrag, stăpînă.
390
DESDEMONA
Mai bine stai şi-ascultă ce-am să-i spun. CASSIO
Nu, doamnă,-acum ! Mă simt bolnav, nevolnic Să-mi apăr cauza.
DESDEMONA Cum crezi mai bine ! *(Iese Cassio. Intră Othello şi Iago.)*
IAGO Nu-mi place asta, ah !
OTHELLO
Ce vrei să zici ?
IAGO
Nimic, stăpîne... sau... nici eu nu ştiu... OTHELLO
Cel care pleacă de la Desdemona Nu-i Cassio ?
IAGO
Cassio chiar. Nu-mi vine-a credea Văzîndu-te că vii, c-a fost în stare Să plece pe furiş.
OTHELLO Cred c-a fost el. DESDEMONA
Stăpîne, iată-te. Stăteam de vorbă Cu un năpăstuit, un om ce piere Că nu mai ţii la el.
OTHELLO
De cine-i vorba ?
391
DESDEMONA
De Cassio, fostul tău locotenent. Stăpîne bun, de-am trecere la tine, Sau vreo putere am ca să te-nduplec, împacă-te acum, cu-acest prilej. ■Că dacă nu e Cassio omul care Din toată inima să te iubească, Nu mă pricep ce-i un obraz cinstit. O, cheamă-1 înapoi !
OTHELLO
Dar n-a fost el aici ? DESDEMONA
Ba da ! Şi-atît de trist, că mi-a lăsat
Din chinul lui o parte, ca să sufăr,
O, dragul meu, te rog să-1 chemi-napoi !
OTHELLO Nu azi, alt'dată, dulce Desdemonă.

DESDEMONA •Curînd ?
OTHELLO De dragul tău, cît mai curînd.
DESDEMONA Diseară, cînd cinăm ?
OTHELLO
Nu chiar diseară !
DESDEMONA
Pe mîine-atunci, la prînz ! OTHELLO
Nu vin la masă Mă văd cu ofiţerii la cetate.
392
DESDEMONA
Deci mîine noaptea... sau marţi dimineaţa,
Marţi ziua, noaptea, miercuri dimineaţa ;
Te rog alege-o zi, nu vreau să treacă
Mai mult de trei : el se căieşte, zău.
Greşeala lui nu merită, de fapt,
Nici o mustrare între patru ochi,
(Afară doar că-n vreme de război
Dai pildă, zice-se, cu cei mai buni)
Deci spune-mi cînd să vie ? Eu ma-ntreb
Ce-mi poţi tu cere fără să ţi-1 dau,
Ce-ţi pot precupeţi ? ! Cum ? Pentru Cassio,
Cel care te-nsoţea cînd mă peţeai
Şi-ţi lua şi partea, cînd te ponegream
Să mă căznesc atît, spre a-1 aduce ?
O, crede-mă, de multe-aş fi în stare...
OTHELLO
Te rog, destul, să vină cînd doreşte, Fac tot ce vrei.
DESDEMONA
Dar nu-i nici un hatîr ; E ca şi cum te rog să-ţi pui mănuşi, Să-ţi fie cald, să te-ospătezi, să stărui Să faci anume ce-ţi prieşte. Nu ! Cînd dragostea ţi-oi pune-o la-ncercare Ţi-oi cere atunci ceva-nsemnat şi greu Să te-nspăimînte !
OTHELLO
Nu-ţi refuz nimic.
Şi-acum, te rog din suflet, fă-mi plăcerea Şi lasă-mă cîteva clipe singur.
DESDEMONA Să te refuz ? O > nu ! Stăpîne,-adio !
OTHELLO Cu bine, Desdemonă. Vin îndată.
393

DESDEMONA
Emilia, hai. Fă tot ce-ţi dă prin gînd ; Oricum ai fi, nu ies din vorba ta.
(Ies Desdemona şi Emilia.)
OTHELLO
Şireată mică !-Afurisit să fiu
De nu-mi eşti dragă ! Haos ar fi iarăşi
Cînd nu te-aş mai iubi.
IAGO
Stăpîne vrednic...
OTHELLO
Iago, ce-ai de spus ? IAGO
Ştia şi Cassio de iubirea voastră Pe cînd pe-a mea stăpînă o peţeai ?
OTHELLO
Din fir-a-păr. De ce-mi pui întrebarea ? IAGO

Doar pentru gîndul meu : o lămurire, Nimic mai mult.
OTHELLO
Ce gînd anume, Iago ? IAGO
Nu m-am gîndit că el a cunoscut-o.
OTHELLO Ba da, ne-a fost mijlocitor adesea.

IAGO
Adevărat ? !

OTHELLO
Adevărat, da ! Ce găseşti în asta ?
El nu-i cinstit ?

IAGO
Cinstit, stăpîne j

OTHELLO
Cinstit, hei, da, cinstit !

IAGO
Pe cîte ştiu, stăpîne.
OTHELLO
Dar ce gîndeşti *i*
Gîndesc, stăpîne ?
IAGO
OTHELLO
„Gîndesc, stăpîne ?" Cerule, mă-ngînă, De parcă-n gîndu-i s-a pitit un monstru Prea hîd spre-a-1 arăta ! Tu ştii ceva ! Te-am auzit c-ai spus : „Nu-mi place asta" Cînd Cassio a plecat. Ce nu-ţi plăcea ? Şi cînd ţi-am spus că sfetnic el mi-a fost In tot răstimpul nostru de logodnă Tu ai strigat: „Adevărat ?!" Şi-apoi Te-ai încruntat, parc-ai închis în minte Un gînd cumplit. O, dacă ţii la mine, Să-mi spui tot ce gîndeşti !
IAGO
Stăpîne, ştii că te iubesc.
OTHELLO
O cred,
Mai ştiu că eşti cinstit şi credincios Şi, pînă nu-i dai glas, îţi măsuri vorba ; Mai tare deci mă tem cînd taci şi pregeţi,
394
395
Că lucruri de-astea-s arme-obişnuhe La un mişel făţarnic. Dar cel drept Prin ele-şi dă-n vileag un tainic zbucium Pornit din suflet şi pe care firea-i Nu-1 poate stăpîni.
IAGO
Cît despre Cassio Mă pot jura că-1 cred cinstit.
OTHELLO
Şi eu. IAGO
De ce nu-s oamenii aşa cum par
Sau, dacă nu, să nu mai pară oameni !
OTHELLO Da, bine-ar fi să fie-aşa cum par...
IAGO Deci eu pe Cassio-1 cred un om cinstit...
OTHELLO
Aici e-un dedesubt. Te rog vorbeşte-mi Cum ai vorbi cu gîndurile tale Cînd le frămînţi. Şi gîndului mai rău Dă-i vorba cea mai rea.
IAGO
Mă iartă, doamne : Sînt omul datoriei ! Nu-s ţinut Să fac ce sînt scutiţi şi robii totuşi ! Să-mi spun tot gîndul ? Dar de-i fals şi josnic ? în cele palate n-au pătruns hîzi oaspeţi ? Ce sîn e-atît de pur încît în el Murdare temeri să nu ţină sfat Şi scaun cu prea-ndreptăţite gînduri ?
OTHELLO
E o trădare de prieten, Iago,
Să-1 ţii străin de gîndul tău cînd bănui
Că i se-ntîmplă rău.
IAGO
Te rog din suflet,
Că poate-n bănuiala mea dau greş, Fiind, spun drept, năravul firii mele Să văd doar răul ; gelozia mea Scorneşte-ades păcate-nchipuite. Eşti înţelept, şi nu te potriveşti La spusa celui ce gîndeşte strîmb, Şi grijă n-ai să-ţi faci din toate celea Ce fără de temei i se năzare. Nu-i pentru binele şi tihna ta, Nici pentru mintea şi-omenia mea Să ştii ce port în gînd.

OTHELLO /. Ce vrei să spui ?
IAGO
Un nume bun, la om sau la femeie,
E darul sfînt al vieţii, drag stăpîne !
Furi punga-mi, furi un moft, un biet nimic,
E-a mea, e-a lui, fu roaba tuturora.
Un bun renume cînd mi-1 şterpeleşti
îmi furi ceva ce nu te-mbogăţeşte,
Da-ntr-adevăr mă laşi calic.
OTHELLO
îţi voi cunoaşte gîndurile, jur ! IAGO
Nu poţi, nici chiar cu inima-mi în jîalmă, Şi n-ai să poţi cît sînt în pază-mi!
OTHELLO
IAGO
Ha!
Fereşte-te de gelozie, doamne !
E monstrul cu ochi verzi ce-şi plăsmuieşte
396
397
El singur hrana lui. Ce fericit E-ncornoratul ce-şi cunoaşte soarta Cînd nu-i e dragă-aceea care-1 minte. Dar ce cumplite clipe-s hărăzite Acelui care-adoră-n îndoială Şi bănuind iubeşte pătimaş...
OTHELLO Ce groaznic !
IAGO
Săracul mulţumit bogat e foarte. Dar toată bogăţia e ca iarna Bogatul cînd se teme-a sărăci. Fereşte-i, cerule, pe toţi ai mei De gelozie !
OTHELLO
Cum, ce-nseamnă asta ? Mă vezi ducînd un trai de om gelos, Venind la fiecare pătrar de lună Cu noi prepusuri ? Nu ! A te-ndoi E-a fi şi hotărît. Zi-mi oricum vrei, Cînd sufletu-mi s-ar încurca-n smintite, Deşarte bănuieli, cum le-ai descris. Nu pot să fiu gelos pe-a mea soţie Cînd spune cineva că e frumoasă, Că-i plac ospeţele, că-i place lumea, Că ştie a vorbi, cînta, dansa, Că joacă bine. Unde e virtute, Cu atît mai virtuoase-s toate-acestea. Nici îndoieli, nici spaimă nu-mi voi face, Din modestia meritelor mele, Că m-a trădat. Că doar avea şi ochi Şi m-a ales. Nu, Iago ! — Ntîi să văd, Şi-apoi să mă-ndoiesc. După-ndoială, Dovada ! Cînd dovada e făcuta, S-a zis cu dragostea şi gelozia !
IAGO
Mă bucur. Căci am acum tot dreptul, Cu cel mai slobod cuget, să-ţi arăt Iubirea şi credinţa ce-ţi păstrez. Dator fiindu-ţi, află de la mine : Eu de dovadă încă nu-ţi vorbesc, Pîndeşte-o însă pe soţia ta, Ia seama bine-atunci cînd e cu Cassio, C-un ochi nici adormit şi nici gelos ; N-aş vrea făptura-ţi darnică şi-aleasă în harul ei să fie amăgită. Veghează. Ştiu năravurile ţării ; Iar cerul din Veneţia vede pozne Pe care soţii nu le ştiu. Femeia Nu se fereşte să păcătuiască, Tot gîndul ei e cum să-mbrobodească.

Crezi tu !
OTHELLO
IAGO
Te-a luat de soţ, părintele-nşelîndu-şi Şi, cînd părea de ochii tăi speriată, Ea te iubea mai mult.
OTHELLO
E-aşa. IAGO
Vezi, dar,
Că de-a putut să se prefacă astfel, Ea, o copilă, şi pe tatăl ei Să-1 lege ca pe-un şoim la ochi, făcîndu-1 Să creadă-n farmece... Dar sînt de vină. Smerit te rog din suflet, iartă-mă Că te iubesc prea mult.
OTHELLO
Al tău pe veci sînt! IAGO Dar văd că astea-ţi tulbură gîndirea.
OTHELLO Nu, nicidecum...
398
399
IAGO
Ba eu mă tem că da. Sper să-nţelegi că tot ce ţi-am vorbit Pornea din suflet. Dar te văd mişcat. Şi-am să te rog să nu dai vorbei mele Vrun tîlc ascuns, vreo largă tălmăcire... E doar o bănuială.
Fireşte, da.
OTHELLO

IAGO
Altminteri, spusa mea M-ar duce la o mîrşavă izbîndă, Şi n-am dorit-o. Cassio mi-e prieten... ...Pari tulburat, stăpîne.
OTHELLO
Nu, nu prea... Nu pot să cred decît în cinstea ei.
IAGO Trăiască, deci ! Şi să trăieşti, s-o crezi.
OTHELLO Şi totuşi, din făgaş ieşindu-şi...
IAGO
Aici e-aici : şi deci cutez a-ţi spune
Că a respinge peţitori atîţia
Din ţara, neamul şi de teapa ei —
La care, ştim, ne-ndeamnă firea însăşi —
Miroase, puah ! a prea brutală pofta,
Dezmăţ smintit şi doruri nefireşti.
Dar iartă-mă. Nu spun de ea anume,
Deşi m-aş teme că dorinţa ei,
Trezită la un gînd mai sănătos,
Cu cei din ţară-n cumpănă te-ar pune
Şi s-ar putea căi.
400
OTHELLO
Adio,-adio !î
Să-mi dai de ştire de mai vezi ceva. Pe soaţa ta la pîndă pune-o, Iago ! Acuma lasă-mă !
IAGO *(ieşind)* Te las, stăpîne.
OTHELLO
De ce ne-am cununat ?"E ne~ndoio3-
Că omul ăsta vrednic a văzut
Şi ştie mult mai mult decît vorbeşte..
IAGO *(reintrînd)*
Ingăduie-mi, stăpîne,-o rugăminte ::
Nu cerceta mai mult aceste lucruri,
Le lasă vremii ! E desigur bine
Să-1 chemi pe Cassio iar în slujba **lui**
Că şi-o-mplineşte cu destoinicie.
Dar dacă poţi să-1 ţii un timp departe,.
Vei desluşi ce vrea şi ce-i cu el.
Vezi dacă doamna stăruie să-1 chemi
Pe-un ton mai aprig, mai înflăcărat:
Aceasta spune multe. Deocamdată
— Şi poţi să crezi că-n grija mea-s **pripit^**
Cum am şi eu temei să cred că sînt —-
Te rog din suflet, las-o-n voia ei.
OTHELLO
N-ai teamă, ştiu ce fac. IAGO *(ieşind)*
Cu bine, **iarăşi** !"
401
26 ~ Teatru — Shakespeare
OTHELLO
E un băiat cinstit şi luminat,
Şi tîlcul faptelor lumeşti îl ştie.
Dar dacă aflu că-i un şoim sălbatic,
Să-mi fie coarda inimii-mi lănţugu-i,
"Şi tot o zbor în vînt c-un fluierat
Să prade-n voie. Fiindcă-s negru, poate,
Şi nu vorbesc frumos precum curtenii,
'Şi că scobor, nu mult, pe-al vieţii clin,
Că ea s-a dus, mă-nşeală şi-mi rămîne,
Drept mîngîiere, s-o dispreţuiesc.
Blestem al căsniciei! Poţi să spui
Că este-a ta plăpînda ei fiinţă,

Dar nu şi poftele-i ! Mai bine aş fi
în jilavă-nchisoare un broscoi
Decît să-mpart cu altul doar un colţ
Din ce mi-e drag. E plaga celor mari,
"Mai oropsiţi decît acei de jos.
E-o soartă de ne-nlăturat, ca moartea,
"Şi chinu-i înfurcat ne-a fost ursit
Din leagăn chiar... Soseşte Desdemona.
(Reintră Emilia şi Desdemona.)
'O, dacă minte,-atunci şi cerul minte... .Nu pot să cred.
DESDEMONA
Ce faci, Othello drag ? -Ospăţul tău şi nobilii-insulari Poftiţi de tine-aşteaptă-a ta venire.
OTHELLO
'De vină-s eu.
DESDEMONA De ce ţi-e glasul stins ? "Ţi-e poate rău ?
OTHELLO
Mă doare-aici, la frunte.
402
DESDEMONA
E că nu dormi destul. Dar o să treacă. Dă-mi voie să te leg. Pînă-ntr-un ceas Eşti bine iar.
OTHELLO
Batista ţi-e prea mică. *(Desface batista. Ea o lasă să cadă.)*
Dar lasă. Vino. Merg cu tine-acasă.
DESDEMONA îmi pare foarte rău că nu ţi-e bine. *(Ies.)*
EMILIA
Mă bucur c-am găsit batista asta ; E-ntîia-i, de la maur, amintire. Mi-a spus ursuzul Iago să i-o fur, Dar ţine-aşa de mult la darul ăsta, Nu vrea să-1 piardă : soţu-i a jurat-o, încît o poartă-n sîn şi o sărută Şi-i tot şopteşte. Una fac la fel Şi-o dau lui Iago. Ce-o fi vrînd cu ea Nu pot să ştiu, doar cerul ştie. Nu vreau nimic decît să-i fiu pe plac.
IAGO *(intrînd)* Ce faci, Emilio, singură pe-aici ?
EMILIA Să nu mă cerţi. Am pentru tine-un lucru.
IAGO Un lucru pentru mine ? E firesc.
Adică ce ?
EMILIA
403
IAGO
O proastă de nevastă. EMILIA
Atîta tot ? Ce-mi dai atunci Pentru batista ceea ?
IAGO Ce batista ?
EMILIA
Cum ce batistă ?! Chiar aceea
Pe care Othello-a dat-o Desdemonei
Şi mi-ai cerut de-atîtea ori s-o fur.
Şi i-ai furat-o ?
IAGO
EMILIA
Jur că nu ! Dar ea, Nedîndu-şi seama, a lăsat să-i cadă ; Norocul meu c-am fost aici şi-am luat-o. O vezi ?
IAGO
Ce fată bună ! Da-mi-o-ncoa ! EMILIA
Ce vrei să faci cu ea de-ai stăruit Atît de mult s-o şterpelesc ?
IAGO
EMILIA
Ce-ţi pasă ?
De nu-i ceva-nsemnat, mai bine las-o, Că biata doamnă-şi va ieşi din minţi Cînd i-o lipsi.
404
IAGO

Mai bine nu mai şti.
E pentru mine. Du-te şi mă lasă ! *(Iese Emilia.)* Batista asta am s-o fac pierdută în camera lui Cassio. O găseşte. Pentr-un gelos, şi-un fulg uşor ca vîntul E o dovadă tot atît de tare Ca slova din scripturi. îmi va sluii. Otrava mea 1-a şi schimbat pe maur, Căci gîndul rău e-n sine un venin Ce la-nceput de-abia că-ţi face silă, Dar intră-n sînge,-l vatămă treptat Şi-1 arde cu feştila de pucioasă. N-am spus eu ? Iată-1. *(Intră Otbello.)* Macul, mătrăguna,
Şi nici alt leac din lume, de-adormit, N-o să-ţi mai dea vreodată somnul dulce Pe care ieri 1-aveai!
OTHELLO
Mă-nşeală ea ?
IAGO Stăpîne, ce-i cu tine ? Lasă-ţi gîndul.
OTHELLO
Să piei din ochii-mi. Ieşi. M-ai pus la caznă ; Mai bine-i, jur, să fii-nşelat de tot Decît să bănui numai.
IAGO
Cum, stăpîne ?
OTHELLO
De-un ceas furat de ea-n plăceri, ce-mi pasă ? Nu văd, nu ştiu, nu sufăr nicidecum... Mi-e somnul lin apoi, sînt liber, vesel. Nu simt pe gura ei sărutul lui. Un jns prădat, cînd paguba **nu-1** doare, Nu-i păgubit de n-a ştiut nimic.
405
IAGO îmi parc rău s-aud asemeni lucruri.
OTHELLO
Din trupu-i gingaş dacă-ntregul lagăr Cu cercetaşi cu tot s-ar fi-nfruptat, Şi tot mi-era mai bine-n neştiinţa-mi ! Acum adio-n veci, tu, pace-a minţii, Adio linişte, adio vouă, împăunate oşti, războaie mari, Ce rîvna o preschimbă în virtute, Adio, armăsarii ce nechează, Şi limpezi goarne, tobe ce te-asmut, Stindard regesc şi   surle-asurzitoare, Mîndria, strălucirea,-ntreg alaiul Războiului de slavă plin ! Şi vouă, Unelte cu glas aspru, ucigaşe, Ce tunetul lui Joe-1 îngînaţi, Adio, că menirea lui Othello A luat sfîrşit !
IAGO
Stăpîne, cum se poate ? OTHELLO
Să-mi dovedeşti că draga mea-i o tîrfă, Mişelule ! Dovezi! Să văd cu ochii. De nu, ţi-o jur pe veşnicul meu suflet, Mai bine cîine să te fi născut Decît să-nfrunţi stîrnita mea mînie.
IAGO
Unde-am ajuns !
OTHELLO
Să văd ! Măcar arată-mi Dovada, însă făr' de clenci, nici ochi De care să se-agaţe vro-ndoială, Sau vai de viaţa ta !

IAGO Stăpîne vrednic.
De-ai defăimat-o numai să mă chinui, Te lasă de-orice rugă şi căinţă, îngrămădeşte-oricîte grozăvii Pe culmea grozăvii, ră păcate, Să plîngă cerul, uluind pămîntul, Nimic mai rău nu poţi să mai adaugi. Pierzării tale.
IAGO
Cerule,-ajutor !
îndură-te ! Eşti om ? Ai simţ sau suflet ?.-Adio ! Plec din slujbă-ţi. Biet smintit, Trăii să văd că cinstea mea-i un viţiu-Ah, lume hîdă ! Ia-nsemnare, lume : Cuminte nu-i să fii cinstit şi drept-Şi-ţi mulţumesc de astă-nvăţătură : Că dragostea de om ţi-aduce ură L
OTHELLO
Mai stai ! Vei fi fiind cinstit... IAGO
Voi fi-nţelept; că cinstea-i nebunie Şi-şi surpă oamenii !
OTHELLO
Pe lumea toată •'
Cred uneori că soaţa mea-i cinstită Şi-apoi că nu-i. Te cred pe tine sincer Şi-apoi că nu. Dar vreau să am dovadă,. Căci numele-i, curat ca faţa Dianei, E azi mînjit şi negru cum m:-e chipul. Pumnale, ştreanguri, clocote ce-neacă, Otravă, foc, orice ! Să nu mai sufăr *l* Oh ! Vreau să aflu !

406
407
1AGO
Domnul meu, eu văd, Eşti ros de patimă şi-mi pare rău Că te-am adus aici... Vrei, poate, Să fii şi-ncredinţat ?
OTHELLO
Cum „poate" ? Vreau ! IAGO
ChiaT poţi!! Dar cum ? „încredinţat", stăpîne ? Ai vrea, buimac, să căşti ca martor gura, S-o vezi pereche ?
OTHELLO Moarte şi blestem !
ÎAGO
Socot că-i greu să-i faci să-ţi dea o pildă. Ai naibii fie dacă-n aşternut Văzutu-i-au alţi ochi de muritor Decît ai lor ! Şi cum atunci ? Ce fel ? Ce pot să-ţi spun ? De unde-„ncredmţare[a] ? Să vezi aşa ceva nu-i cu putinţă, De-ar fi ei ţapi focoşi, maimuţe-ncinse, Lupi în călduri şi-aprinşi, nebuni şi tîmpi Ca omul beat... Dar dacă presupuneri Şi fapte grăitoare, ce te duc La-porţile-adevărului de-a dreptul, îţi sînt de-ajuns, atunci le poţi avea.
OTHELLO
Să-mi dai dovada vie că mă-nşală. IAGO
Nu-mi place mie-această meserie ! Te-ajut eu, totuşi, căci în treaba asta — Din dragoste şi cinste nebunească — Prea sînt amestecat. Trecuta noapte Eram întins alăturea de Cassio
408
Şi nu puteam dormi :
Mă chinuia durerea de măsele.
E cîte-un om atît de slab de înger
încît îşi spune tainele în somn.
Aşa-i şi Cassio. Iată că-1 aud
Spunînd în vis : „O dulce Desdemonă !
Iubirea să ne-ascundem, ia aminte".
Şi-mi prinde mîna, domnule, mi-o strînge
îmi zice-„odorul meu"" ! şi mă sărută
Cu foc, parcă smulgea din rădăcini
Săruturi ce creşteau pe gura mea.
îmi pune-apoi piciorul peste coapsă
Şi iar oftat şi iar sărut, şi-un strigăt :
„Ce crud destin te-a dat acelui maur !"
OTHELLO O, groaznic, groaznic !
IAGO Da ! da-i doar un vis!
OTHELLO
Dar dă-n vileag o faptă petrecută : Deşi-i doar vis, e un prepus temeinic.
IAGO
El poate să-ntărească şi dovezi Ce par prea slabe.
OTHELLO O sfîşii în bucăţi!
IAGO
Dar fii-nţelept: nimic nu-i. încă sigur. Ea poate, totuşi, fi cinstită. Spune-mi : în mîna doamnei tale n-ai văzut Vreodată, o batistă-n fragi brodată ?
OTHELLO I-am dat eu una ! Darul meu dintîi e.
409
IAGO
Eu nu ştiam. Dar cu-o batistă de-asta
— A doamnei, sigur — l-am văzut pe Cassio
Ştergîndu-şi barba azi.
OTHELLO
De-o fi aceea... IAGO
Aceea sau vreo alta, tot de-a ei, E încă o dovadă împotrivă-i.
OTHELLO
De ce mişelul n-are mii de vieţi,
Că una singură e prea puţin
Şi prea plapîndă ca să mă răzbun !

E deci adevărat ! Priveşte, Iago !
Smintitu-mi dor îl suflu-n vînt : s-a dus !
Inalţă-te din peştera-ţi adîncă.
Tu, neagră răzbunare ! Tu, iubire,
Să dărui oarbei uri coroana ta
Şi tronu-nstăpînit la mine-n suflet!
Sîn plin de limbi de viperă, tresaltă !
IAGO
Dar ţine-ţi firea !
OTHELLO
Sînge ! sînge ! sînge !
IAGO
Răbdare-ţi spun. Că poate-ţi schimbi părerea.
OTHELLO
Nicicînd ! Aşa cum Marea Neagră, Iago, Nu face cale-ntoarsă, ci-şi îndreaptă Gerosu-i val, năvalnicu-i puhoi Mereu spre Helespont şi Propontida,
410
La fel şi gîndul meu setos de sînge. Cu pas cumplit, nu va privi-napoi. Nici dragostea el n-are s-o mai simtă Decît atunci cînd oarba răzbunare îi va-nghiţi. Pe cerul marmoreu, Mă-nchin smerit, mă leg cu jurămînt Să-mi ţin cuvîntul. *(îngenunchează.)*
IAGO
Nu te ridica !
Fiţi martore, voi, stele-n veci aprinse, Stihii care, de sus, ne-nvăluiţi, Fiţi martore că Iago-aci şi-nchină Priceperea, şi sufletul, şi braţul Jignitului Othello. Poruncească, Şi singura-mi căinţă-i ascultarea, Oricît de sîngeroasă-ar fi să fie Isprava mea ! *(Se ridică amîndoi.)*
OTHELLO
Salut credinţa ta
Nu doar cu vorbe, cu recunoştinţă ; Şi-am să te pun îndată la-ncercare. Trei zile-ţi dau să-mi spui că-i Cassio mort,
IAGO
Pierdut e-al meu prieten. Mi-ai cerut-o Şi s-a făcut. Dar ei să-i dărui viaţa.
OTHELLO
Blestem asupra-acestei desfrînate ! Urmează-mă. Plec undeva să caut Vreun mijloc de-a da morţii cît mai grabnic Pe mîndra mea Satană. Eşti acum Locotenentul meu.
IAGO
Sînt rob pe veci. *(Ies.)* 411
SCENA 4
In faţa castelului. Intră Desdemona, Emilia şi Bufonul.
DESDEMONA Nu ştii cumva, băiete, unde sade locotenentul Cassio ?
BUFONUL Nu îndrăznesc să spun că sade.
DESDEMONA De ce, omule ?
BUFONUL
E un soldat şi nu sade bine să spui că sade, că a şi v'irît spanga-n tine.
DESDEMONA Hai, lasă. Spune-mi : unde locuieşte ?
BUFONUL Dacă ţi-aş spune unde locuieşte, te-aş minţi.
DESDEMONA
Cum să te înţelegi cu omul ăsta ? BUFONUL
Nu ştiu unde locuieşte. Şi dacă aş născoci o locuinţă şi aş spune : stă aci sau stă colea, ar însemna să mint în toată legea.
DESDEMONA
Poţi să-ntrebi de el şi să afli... BUFONUL
Am să spovedesc pe toată lumea, am să pun întrebări şi am să răspund după ele.
412
DESDEMONA
Caută-1, spune-i să vină aici ; înştiinţează-! că am vorbit cu stăpînul meu pentru el şi trag nădejde că totul se va sfîrşi cu bine.
BUFONUL

Un lucru ca ăsta e la mintea omului, şi prin urmare am sa încerc să-1 fac. *(Iese.)*
DESDEMONA Batista ceea pe-unde-o fi, Emilia ?
EMILIA Eu, doamnă, nu ştiu.
DESDEMONA
Crede-mă, Emilia,
Pierdeam mai bine-o pungă de-aur plină ! Dar om întreg e nobilul meu maur : El nu-i o fire josnică, geloasă, C-altminteri ar fi pricină destulă Să fie-ngîndurat.
EMILIA
El nu-i gelos r DESDEMONA
El ? Soarele sub care s-a născut I-a scos din sînge relele-astea...
EMILIA
DESDEMONA
Iată-1 !
Eu, pînă nu l-o rechema pe Cassio, Mă ţin de el. *(Intră Othello)* Stăpîne, cum îţi merge ?
413
OTHELLO
Prea bine, doamnă. *(Aparte.)* -I greu să te prefaci ! *(Tare.)* Dar ţie, Desdemona ?
DESDEMONA
Bine, doamne... OTHELLO Dă-mi mîna ta. E-o mînă moale, doamnă.
DESDEMONA Ea n-are vîrstă, n-a simţit amarul.
OTHELLO
Arată suflet darnic, plin de rod. Fierbinte, moale... Mîna asta cere Cucernicie, aspre ispăşiri. Un spiriduş e-ntr-însa, făr-de-astîmpăr Şi ră2vrătit mereu. E-o mînă bună Şi sinceră.
DESDEMONA
Tu poţi pe drept s-o spui : Această mînă inima-mi ţi-a dat-o.
OTHELLO
E largă ! Inima-n trecut da mîna ;
Dar azi pe steme-avem doar mîini, nu inimi.
DESDEMONA Nu mă pricep. Şi-acum, făgăduiala !
OTHELLO Puicuţă, ce făgăduiala ?
DESDEMONA Pe Cassio l-am chemat să staţi de vorbă.
414
OTHELLO
Mă supără un straşnic guturai, Dă-mi, rogu-te,-o batistă.
DESDEMONA
Iată, doamne.
OTHELLO Pe-aceea ce ţi-am dat-o.
DESDEMONA
Nu-i la mine.
OTHELLO
Nu?
DESDEMONA Nu, doamne,-ntr-adevăr.
OTHELLO
E o greşeală !
Batista ceea mamii i-a fost dată De mult de-o vrăjitoare din Egipt în stare parcă să citească-n gînduri. Ea spusu-i-a că va fi mult iubită Cît timp o va purta, şi-o să-1 subjuge Pe tatăl meu, iubirii, pe deplin. De-o pierde însă, ori de-o-nstrăinează, Cu silă ochii lui o vor privi Şi gîndu-i va visa ispite noi. Iar ea murind mi-a dat-o. M-a rugat Că, dacă soarta-mi hărăzeşte-o soaţă, S-o dărui ei. Aşa-am făcut. Ai grijă, Păzeşte-o ca pe ochii tăi din cap. De-o pierzi, de-o dărui, e-o nenorocire Cum alta n-a mai fost.
DESDEMONA
E cu putinţă
415
OTHELLO
E-adevărat. E un ţesut vrăjit, Brodat, în somn lunatic, de-o sibilă Ce-n lume-a numărat de două ori O sută de-ale soarelui rotiri. Viermi descîntaţi urzitu-i-au mătasea. Şi-a fost vopsit în sînge-mbălsămat Pe care măestria-i îl păstrează în inimi de fecioară.
DESDEMONA Adevărat ? OTHELLO E foarte-adevărat. Deci vezi de ea.
DESDEMONA Mai bine, doamne, nici n-o mai vedeam !
OTHELLO Cum ?! Pentru ce ?
DESDEMONA De ce-mi vorbeşti aşa răstit ? Mă sperii !
OTHELLO S-a dus ? Pierdută-i ? Spune,-ai rătăcit-o ?

DESDEMONA O, doamne,-ndură-te de noi !
OTHELLO
Ce-ai spus ?
DESDEMONA Pierdută nu-i ! Dar dacă-aş fi pierdut-o ?
OTHELLO Cum ?

DESDEMONA Nu-i pierdută,-am spus...
OTHELLO
S-o văd, arat-o !
DESDEMONA
Se poate, doamne, dar nu vreau acum, Cu-un vicleşug să scapi de ruga mea. Fii bun, primeşte-1 iar napoi pe Cassio.
OTHELLO Batista ! Caut-o ! Presimt doar rele...
DESDEMONA
Hai, lasă, lasă,
Un om mai vrednic nu găseşti nicicînd !
OTHELLO
Batista !
DESDEMONA
Omul care-n viaţa-i toată Şi-a-ntemeiat norocul întru tine
Ţi-a-mpartăşit primejdiile...
OTHELLO Batista !
DESDEMONA Zău că meriţi o mustrare !
OTHELLO Hai, pleacă ! *(Iese.)*
EMILIA Omul ăsta nu-i gelos ?

DESDEMONA
N-am mai văzut aşa ceva. Desigur că batista-i fermecată ; Nefericită-s foarte c-am pierdut-o.
EMILIA
Un an sau doi n-ajung să-ţi ştii bărbatul. Ei sînt stomahuri numai, noi doar hrană. Ne-nfulecă flămînzi, şi-o dată plini, Ne-aruncă. Uite soţul meu şi Cassio.
(Intră Cassio şi Iago.) IAGO
N-ai alte căi : doar ea ţi-o poate face ! Şi ce noroc ! O vezi ? Te du şi-o roagă !
DESDEMONA Ce veşti, iubite Cassio ? Ce te aduce ?
CASSIO
Tot vechiu-mi păs. Te rog din suflet, doamnă,
Fă prin puternica ta mijlocire
Să fiu iar om, să pot a fi-ndrăgit
De-acel pe care-atît de-adînc cinstescu-1.
Nu-ndur zăbavă. De-am păcătuit
Atît de greu că nici al meu trecut
Şi-a mea căinţă azi, nici legămîntul
De-a binemerita pe viitor
Nu-mi pot recîştiga iubirea lui,
Atunci s-o ştiu măcar, că-mi prinde bine ;
Mă-nchid în resemnare şi aştept
Un alt noroc.
DESDEMONA
Vai, mult-prea-scumpe Cassio, Cuvîntu-mi astăzi nu-i bine venit, Nu-i soţu-mi soţul meu, nici l-aş cunoaşte De-ar fi schimbat la chip, cum e şi-n fire. Să nu m-ajute duhurile sfinte De n-am vofbit din suflet pentru tine,

Stîrnind prin graiu-mi răspicat, mînia-i. Să aibi răbdare-un timp : fac tot ce pot, Şi chiar mai mult decît cutez a face Chiar pentru mine. Deci, fii liniştit!

IAGO
Stăpînu-i supărat ?
EMILIA
Chiar adineauri Ne-a părăsit în toane cam ciudate.
IAGO

Să fie supărat ? Am fost de faţă Cînd tunul care-i spulbera oştirea Draceşte i-a suflat din preajma lui Pe însuşi frate-său. El, supărat ! Ceva mai rău s-o fi-ntîmplat, fireşte : Mă duc să-1 caut, dacă-i supărat. *(Iese.)*
DESDEMONA
Te rog, încearcă. Sigur, trebi obşteşti, Ceva-n Veneţia, sau vreo uneltire Destăinuită lui, aici, în Cipru, Au tulburat a lui gîndire clară. Că omului-i căşună pe nimicuri, Deşi de lucruri mari e-ngrijorat. Aşa-i fireşte : de te doare-un deget, Şi celelalte membre sănătoase Te dor la fel ; nu-i crede zei pe oameni, Nici n-aştepta din parte-le purtări Ca-n ziua nunţii. Mustră-mă, Emilio, Ostaş nedemn ce sînt, 1-învinuiam, Cu sufletu-mi, c-a fost cu mine aspru, Şi-azi văd că martor mincinos adus-am Să-1 judec pe nedrept.
EMILIA
Dea Dumnezeu
Să fie trebi de stat, cum îţi închipui, Iar nu vrun gînd sau joc al geloziei Ce te-ar privi !
419
DESDEMONA
Vai, nu i-am dat prilejul ! EMILIA
Gelosului să nu-i răspunzi aşa,
El nu-i gelos vreo pricină că are,
El e gelos fi'ndcă-i gelos. E-un monstru
Născut şi zămislit din sine însuşi.
DESDEMONA
Fereşte, sfinte, mintea lui Othello De-un monstru ca acesta !
EMILIA
Spun amin !
DESDEMONA
Mă duc să-1 caut. Cassio, fii pe-aicea.
De ruga ta-i vorbesc, de s-a-mbunat,
Şi fac ce-mi stă-n puteri ca să-1 înduplec.
CASSIO
Smerit domniei-tale mulţumescu-i! *(Ies Desdemona şi Emilia. Intră Bianca.)*
BIANCA Salut, prieten drag.
CASSIO
Ce vînt te-aduce ?
Tu, mult frumoasa-mi Bianca, ce mai faci ?
Iubire dulce,-ţi jur : veneam la tine.
BIANCA
Iar eu mergeam spre locuinţa ta. Cum ? Chiar de-o săptămînă, şapte zile Şi şapte nopţi să nu ne fi văzut ? De-o sută şi şaizeci de ore chiar ?
420
Şi cînd iubeşti şi-aştepţi, o oră face De-o sută şaizeci de-ori cîte un ceas ! Ce socoteală grea !
CASSIO
Mă iartă Bianca !
M-apasă gînduri ca de plumb de-o vreme ; De-ndată ce-am răgaz, răscumpăr lipsa-mi. O, Bianca dulce, fă-mi o ţesătură La fel cu asta ! *(li dă batista Desdemonei.)*
BIANCA
De la cine-o ai ? E un zălog de la iubirea nouă : Simt pricina simţitei lipse-acum. Aici ajuns-am ? Fie !
CASSIO
Taci, femeie !
Şi dă-le naibii, care te-a-nvăţat, De bănuieli smintite *:* eşti geloasă, Şi crezi c-o am în dar de la vreo doamnă. Nu, Bianca, zău că nu !
BIANCA
Atunci, a cui e ? CASSIO
Nici eu nu ştiu. Era-n odaia mea. Modelu-mi place. Pînă nu mi-o cere — Şi-o să mi-o ceară, alta fă-mi la fel. Deci ia-o, fă^mi-o. Lasă^ma acum.
BIANCA
Să plec ? De ce ?
CASSIO
NTi, ; k- J .L-aştept pe general :
Nu-! bine, cred, şi n-aş vrea să mă vadă ^-u o femeie.
421
BIANCA
Şi de ce, mă rog ?
CASSIO

A ! Nu pentru că nu mi-ai fi tu dragă ! BIANCA
Ba nu ţi-s dragă, nu, dar chiar şi-aşa
Te rog petrece-mă niţel pe drum
Şi spune-mi, vii devreme noaptea asta ?
CASSIO
Te duc doar cîţiva paşi. Nu pot mai mult. L-aştept aci. Dar am să viu devreme.
BIANCA
Preabine. Mă supun împrejurării. *(Ies.)*

ACTUL IV

SCENA 1

In Cipru. în faţa castelului. Intra Othello şi lago.

Aşa crezi ?
IAGO
OTHELLO Da, aşa cred, lago. IAGO
Cum ?
O sărutare-n taină ?
OTHELLO Nu e voie ! IAGO
Sau dacă-i goală-n pat cu-al ei prieten, Un ceas sau două, fără de gînd rău ?
OTHELLO
Cum ? Goală-n pat fără-a gîndi la rău ?
Dar e făţărnicie diavolească !
Cei care sfinţi se cred şi fac şi asta
Virtutea li-e de diavol ispitită,
Iar ei îl ispitesc pe Dumnezeu.
IAGO
Păcat mărunt e cînd nu fac nimic, Dar dacă-i dau nevestei o batistă...

Atunci ?
OTHELLO
IAGO
Atunci e-a ei, şi-a ei fiind... Eu cred c-o poate dărui oricui.
OTHELLO
Dar ea-i şi păstrătoarea cinstei O poate şi pe-aceasta dărui ?
IAGO
mele ;
Oh, cinstea e ceva ce nu se vede, E-a multora ce-ades nici n-o mai au ; Iar cît despre batistă...
OTHELLO
Jur pe ceruri,
Bun bucuros aş fi uitat de ea, Dar ştii ce-ai spus — şi-n amintirea mea Dă roată ca un corb care cobeşte Pe-o casă-n care-i ciumă — că el are Batista mea...
IAGO Şi dacă ?
OTHELLO
Nu-i de-a bună.
IAGO
Cum ?
Şi de-aş fi spus că ştiu cînd te-nşela,
Sau că l-am auzit — căci sînt mişei
Ce-nduplecînd sau cucerind vreo doamnă
Prin lungi şi-obositoare stăruinţi
Ori poate prin a ei bunăvoinţă,
Se laudă apoi...
OTHELLO A spus ceva ? IAGO
A spus stăpîne, dar nimic, fii sigur, Ce n-ar tăgădui sub jurămînt.
OTHELLO
Ce-a spus ?
IAGO
Zău, că s-ar fi... Nu ştiu, că s-a.., OTHELLO
Ce ? Ce ? '

IAGO
Culcat...
OTHELLO Cu ea ?
IAGO
Cu ea... Pe ea... cum vrei !
OTHELLO
S-a culcat cu ea ! S-a culcat pe ea ! Noi zicem că s-a culcat pe ea cînd o laşi însărcinată. S-^a culcat cu ea. Pe toţi dracii, e culmea grozăviei ! Batista... Mărturisirile... batista ! Să mărturisească, şi să fie spînzurat pentru osteneală. Mai întîi să fie spînzurat şi pe urmă să mărturisească. Mă cutremur. Firea omului nu poate fi tîrîtă în bezna unei astfel de patimi, aşa, fără nici un temei. Nu numai nişte biete vorbe pot să mă zguduie aşa. Puah ! Nasul, urechile, buzele. Să fie oare cu putinţă ? Mărturisiri ? Batista ? Ah ! drace ! *(Leşină.)*
IAGO
Lucrează, tu, otrava mea, lucrează ! Aşa se prind nerozii,-ncrezătorii Şi, tot aşa, neprihănite doamne
424
425
Şi vrednice se văd învinuite. Stăpîne, hei, Othello ! *(Intră Cassio.)* Ce faci Cassio ?
Ce s-a-ntîmplat ?
CASSIO
IAGO
Stăpînu-i epileptic. E-al doilea atac. Ieri, încă unul.
CASSIO Hai să-1 frecăm la tîmple...
IAGO
Nu. Dă-i pace !
Nu trebuie să-i tulburăm leşinul.
Altminteri face spume şi pe urmă
L-apucă-o nebunie furioasă.
Dar iată-1, mişcă. Te retragi o clipă.
îşi vine-n fire. Cînd va fi plecat,
Am sa-ţi vorbesc de-un lucru mai de seaină.
(Iese Cassio.) Cum ţi-e, stăpîne ? Te-ai lovit la cap ?
OTHELLO
îţi rîzi de mine ?
IAGO
Eu să rîd ? O, nu ! îndură-ţi, însă, soarta bărbăteşte !
OTHELLO E-o bestie soţul-ncornorat şi-un monstru !
IAGO
Sînt bestii multe-n marile oraşe Şi monştri lustruiţi cîţi vrei.
426
OTHELLO Ţi-a povestit ceva ?
IAGO
Hai, fii bărbat!
Gîndeşte-te că-mpărtăşeşti povara Oricărui ins cu barbă şi-njugat : Sînt mii şi mii, ce-n fiecare noapte Se culcă-n patul lor găzduitor Şi pot să jure că-i numai al lor. Mai bine-i însă de domnia-ta : E-un chin drăcesc, batjocura Satanei, In pat cinstit s-alinţi o desfrînată Crezînd că-i castă. Da ! Să ştiu vreau totul ! Ştiind ce-s eu, voi şti ce va fi ea !
OTHELLO Eşti înţelept, desigur !
IAGO
Stai deoparte
Şi pune-te la pîndă cu răbdare. Cînd copleşit de-amar zăceai aici — De-un astfel de-om nevrednică tristeţe — Sosi şi Cassio. L-am îndepărtat, I-am dat şi lămuriri de-al tău leşin, Şi l-am rugat să se întoarcă-ndată, Sa stăm de vorbă. Mi-a făgăduit. Ascunde-te şi fii cu luare-aminte La rîsetul, batjocura, dispreţul înscrise pe-orice colţ al feţei sale, C-am să-1 stîrnesc să-mi spună iar povestea Cum, unde şi de cînd, de cîte ori El ţi-a iubit şi-ţi va iubi soţia. Ia seama,-ţi spun, la gesturi! Te stăpîneşte ! Sau cred că eşti cu sufletul bolnav Şi nicidecum bărbat.
OTHELLO
Ascultă, Iago !
Voi fi-n răbdarea mea viclean cît vrei, Dar cît mai sîngeros — m-auzi ? — la fapta.
427
IAGO
Nu-i rău ! Dar mai aşteaptă. Nu te-ascunzi ? *(Othello se ascunde.)*
Acum pe Cassio îl întreb de Bianca ; E-o paţachină care-şi face rost De pîine şi tot felul de găteli

Făcînd negoţ cu farmecele ei.
E moartă după Cassio. Iată-i soarta :
Să-nşeli o lume, să te-nşele unul.
El nu se poate opri de-a hohoti
Cînd îi vorbeşti de ea. Dar iată-1 vine !
(Intra Cassio.)
Un zîmbet doar, şi-Othello-şi pierde capul, Şi-n oarba-i gelozie tălmăceşte Purtarea uşuratecă-a lui Cassio Şi gesturile-i, zîmbetele-n rău. Ce faci, locotenente ?
CASSIO
Rău de tot,
Că mă saluţi c-oim titlu făr' de care
Eu pot să mor.
IAGO
Ai să-1 recapeţi sigur Rugîndu-te frumos de Desdemona... De-ar sta-n puterea Biancă-i păsul tău, Ce iute-ai izbuti!
CASSIO
Vai, biata fată !
OTHELLO *(din ascunzătoare)* Ia uite cum s-a şi pornit pe rîs !
IAGO Eu n-am văzut femei iubind atît!
428
CASSIO
Zău, biata fată, poate că-i sînt drag.
OTHELLO *(din ascunzătoare)* Acum tăgăduieşte slab, dar rîde.
IAGO Ascultă, Cassio !
OTHELLO *(din ascunzătoare)*
Iago îi dă ghes Să-i spună tot. Aşa ! E bine-adus.
IAGO
Ea spune-n lume că te-nsori cu dînsa. Adevărat să fie ?
CASSIO **Ha ! ha ! ha !** OTHELLO *(din ascunzătoare)* O, tu triumfi, romane ? Tu triumfi ?
CASSIO
Eu să mă-nsor cu ea ? Cu o pramatie ? Fii bun, te r)g, nu mă crede aşa fără de minte ! Sînt sănătos la cap ! ha !
să mă-nsor cu ea ? Cu o pramatie ? Fii bun, te r)g, $ nu mă crede aşa fără de minte ! Sînt sănătos la cap. Ha ! ha !
OTHELLO *(din ascunzătoare)* Aşa, aşa ! Cum rîd biruitorii!
IAGO Zău, merge zvonul că te-nsori cu ea !
429
CASSIO Ci spune drept!
IAGO
Sa fiu de rîs, aşa e ! OTHELLO *(din ascunzătoare)* Mi-ai pus gînd rău ? Preabine !
CASSIO
Să ştii că zvonurile le-a scornit maimuţa ! Crede că rnă-nsor cu ea, fiindcă mă iubeşte şi-i convine ; dar nu ca i-am făgăduit ceva.
OTHELLO
(din ascunzătoare) îmi face Iago semn ; povestea-ncepe.
CASSIO
A fost aici chiar adineauri. Se ţine scai de mine peste tot. Mai zilele trecute stăm pe ţărm de vorbă cu nişte veneţieni. Mă pomenii deodată cu nebuna, care, pe cinstea mea, mi-a şi sărit de gît!
OTHELLO
(din ascunzătoare)
Strigînd fireşte : „Cassio, dragul meu \" cum se şi vede, după gesturi.
CASSIO
Şi iat-o că se-agaţă de mine, se lipeşte, şi plîngi, şi plîngi, şi stringe-mă, şi împinge-mă. Ha ! ha ! ha !
OTHELLO
(din ascunzătoare)
Acum istoriseşte cum 1-a tras cu ea-n iatac la mine. Ah ! Văd că ţi-ai luat nasul la purtare, dar nu văd zăvodul căruia să-1 arunc.

430
CASSIO Va trebui, atunci, sa mă dezbar de ea.
IAGO
Dar ia te uită : e chiar ea ; soseşte.
CASSIO
Nu zău, ce dihoroaică, şi bine parfumata ! *(Intră Bianca.)* De ce te ţii ca o belea de mine r
BIANCA
Ţine-s-ar dracu şi muierea lui de tine î Ce-aveai de gînd cu-acea basma pe care-abia mi-ai dat-o ? Neroadă-am fost s-o iau ! Să-ţi scot modelul! Halal de-aşa model, pe care l-ai găsit la tine-n cameră, şi nu ştii — chipurile — cine I-a lăsat. E darul vreunei paţachine şi-mi ceri să-i scot modelul ? Na, dă-1 mîrţoagei tale. Ori de-unde-1 ai, eu n-am să-i scot modelul.
CASSIO Ce-ţi vine, dulce Biancă, zău, ce-ţi vine ? !
OTHELLO *(din ascunzătoare)* Dar, cerule, parcă-i batista mea !
BIANCA
Şi dacă vrei să vii la cină pe deseară, n-ai decît ! Şi dacă nu, pofteşte cînd ai chef.
IAGO Hai, ia-te după ea !
CASSIO 2ău, n-am ce face : altfel, scoală uliţa!
IAGO
Cinezi la ea ?
431
Aşa am de gînd.
CASSIO
IAGO
Prea bine, am să caut să te văd. Ţin foarte mult să stăm de vorbă.
CASSIO
Te rog, pofteşte ! Ai să vii ?
IAGO
Hai, du-te ! Lasă vorba.
(Iese Cassio. Othello iese din ascunzătoare.)
OTHELLO învaţă-mă cum să-1 ucid, tu, Iaeo...
IAGO
Văzut-ai cum se tot fălea cu făr'delegea lui ?
OTHELLO O, Iago !
IAGO
Dar batista ai văzut-o ?
OTHELLO A mea era ?
IAGO
A ta, o jur pe capul meu !... Şi vezi cît preţuieşte pencru pramatia-ţi de soaţă ! Ea datu-i-a batista lui, iar el a dăruit-o tîrfei sale.
OTHELLO
Aş vrea să-1 pot ucide nouă ani în şir. Şi ce femeie mîn-dră, şi dulce, şi gingaşă !
432
IAGO Ia lasă, trebuie sa uiţi.
OTHELLO
Să piară şi să putrezească, a iadului să fie chiar în noaptea asta. Ea n-o să mai trăiască : nu ! Mi-e inima-mpietrită. Ma doare mîna cînd lovesc în ea. O, nu-i pe lume o fiinţă mai duioasă ! E vrednică de patul unui împărat, să-i fie şi stă-
AVI
pina !
IAGO
Vai, nu te recunosc !
OTHELLO
Ah ! Blestemata ! Eu ţi-o descriu aşa cum este. Atît de îndemânatică la lucrul ei cu acul. O cintăreaţa aşa de minunată ! Ar îmblînzi cu viersul ei şi-un urs ! O minte-atît de aleasă, o-nchipuire atît de strălucită !
IAGO E cu atît mai vinovata.
OTHELLO De mii şi mii de ori ! Şi-o fire atît de darnică !
IAGO Prea darnică.
OTHELLO
Da, fireşte ! Dar, totuşi, Iago, ce păcat ! Ah, Iago, ce păcat, Iago !
IAGO

Dacă te-nduioşează aşa de mult păcatul ei, dă-i voie să
te-nşele : că dacă dumneata n-ai a te plînge, atunci nu are nimeni nimic de zis.
OTHELLO Am s-o tai în bucăţele ! Să-mi pună mie coarne !
433 28 — Teatru — Shakespeare
[AGO E urît din partea ei.
OTHELLO Şi chiar cu ofiţerul meu !
IAGO Asta e mai urît!
OTHELLO
Fă-mi rost de-otravă, Iago. Chiar la noapte ! Eu nu mă răfuiesc cu ea, nu vreau ! Mă tem de trupul şi de frumuseţea ei, să nu-mi ia minţile din nou... La noapte, Iago !
IAGO
Nu folosi otrava. Sugrum-o în patul ei, în chiar patul pe care ea 1-a pîngărit.
OTHELLO
E bine, bine. O astfel de dreptate mi-e pe plac. E foarte bine !
IAGO
Cît despre Cassio, lasă-mi-1 pe seama ; La miezul nopţii am să-ţi spun mai mult.
E minunat!
OTHELLO
(Sunet de goarnă.) Ce-nseamnă goarna asta ?
IAGO
Desigur, ştiri din ţară. Ludovic e, Trimis de duce. Doamna ta-i cu el.
(Intră Ludovic, Desdemona şi suita.)
LUDOVIC Te aibă ceru-n pază-i, generale !
434
OTHELLO Plecata-ţi slugă, domnul meu !
LUDOVIC
Senatul Şi dogele Veneţiei te salută.
(7/ *dă scrisoarea.)*
OTHELLO
(deschide scrisoarea şi citeşte) Sărut unealta vrerii lor.
DESDEMONA
Ce veşti ne-aduce vărul Ludovic ? IAGO
Seniore, mult mă bucur că te văd. Şi bun venit în Cipru !
Ce face Cassio ?
LUDOVIC
Mulţumescu-ţi !
IAGO
28*
Domnul meu, trăieşte. DESDEMONA
Iubite vere, între el şi Othello E-o vrajbă rea. Dar tu ai să-i împaci.
OTHELLO Eşti oare-ncredinţată ?
DESDEMONA
Cum? stăpîne ? OTHELLO *(citeşte)* „Să faci tocmai cum îţi spun, de vrei..."
435
LUDOVIC
El n-a răspuns. I-e gîndul la scrisoare. Stăpînul tău şi Cassio sînt certaţi ?
DESDEMONA
Da, din păcate. Dar aş face-orice
Să-i văd prieteni iar : ţin mult la Cassio.
OTHELLO Pe sfinţii toţi!
DESDEMONA
Stăpîne ! OTHELLO
Nu ai minte ? DESDEMONA
De ce-i mînios ?
LUDOVIC
De vină-i poate vestea, Pe cît ştiu eu, l-au rechemat în ţară Şi-n locu-i las' pe Cassio.
DESDEMONA
Zău mă bucur ! OTHELLO
într-adevăr ?
Văzînd că eşti nebună !

DESDEMONA Stăpîne ?
OTHELLO
O, cît mă bucur
Othello drag!
DESDEMONA
Nu-nţeleg,
436
OTHELLO *(lovind-o)* Satană !
DESDEMONA
Nu o merit.
LUDOVIC
N-ar crede-aşa ceva cei din Veneţia Nici daca le-aş jura-o. Prea-i de tot! Să-i ceri iertare ! Plînge !
OTHELLO
Demon, demon !
Din plînsul lor de-ar zămisli, pămîntul, Din orice strop ar naşte-un crocodil. Să-mi piei din ochi !
DESDEMONA
Mă duc, să nu te supăr.
LUDOVIC
Iat-o femeie-ntr-adevăr supusă, Te rog, seniore, cheam-o înapoi !
Hei, doamnă !
OTHELLO
DESDEMONA Domnul meu ?
OTHELLO *(către Ludovic)*
Doreşti a-i spune...
LUDOVIC Cum, eu, seniore? . . •,.
437
OTHELLO
Domnia-ta-ai dorit s-o-ntorc din drum. Se-ntoarce, se re-ntoarce,-o ia-nainte Şi iar se-ntoarce. Poate să şi plîngă, Să plîngă, domnul meu, căci e supusă, Cum bine-ai zis, supusă, mult-supusă ; Mai dă-i cu plînsul, tu ; cît despre asta, Ce plînset izbutit ! Mă cheamă-n ţară. Să-ţi vezi de drum ! Am să te chem îndată. Mă plec, senior, poruncii, merg acasă. Hai, cară-te ! Rămîne Cassio-n locu-mi ; Deseară, domnul meu, poftim la cină, Şi bun venit în Cipru ! Mii de draci! *(Iese.)*
LUDOVIC
Acesta-i, oare, maurul cel nobil Pe care-ntreg Senatu-1 proslăvea, Acesta-i sufletul ce nu se-nclină Cînd patima-1 încearcă ? Asta-i, oare, Virtutea lui, pe care n-o atinge Restriştea şi-a destinului săgeată ?
IAGO
E mult schimbat.
LUDOVIC E-ntreg la minte ? Nu-i cumva nebun ?
IAGO
E-aşa cum e. Să judec nu cutez
Cum poate fi. Dar dacă nu-i, dea Domnul
Să poată fi.
LUDOVIC Cum ? Să-şi lovească soaţa ?!
IAGO
Da, nu-i frumos. Dar lovitura asta De-ar fi şi cea mai grea.
438

LUDOVIC
Aşa-i năravu-i ?
Sau, răscolindu-i sîngele, scrisoarea, El a greşit întîia oară ?
IAGO
Vai
N-ar fi cinstit din partea mea să spun Ce ştiu şi ce-am văzut. Ia seama, însă, Şi faptele-i ţi—1 vor descrie astfel Incît să-mi cruţ eu vorba. Urmăreşte-1, Şi n-ai decît să vezi cum se mai poartă.
LUDOVIC îmi pare rău că m-a dezamăgit. *(Ies.)*

SCENA 2
O *sală în castel. Intră Othello şi Emilia.*
OTHELLO Deci n-ai văzut nimic ?

EMILIA
Nu, niciodată N-am bănuit şi nici n-am auzit.
OTHELLO Dar împreună totuşi i-ai văzut.
EMILIA
Dar n-am văzut într-asta rău nimic.
Din tot ce-au spus nu mi-a scăpat o vorbă.
OTHELLO Cum ? Nu-şi şopteau de loc ?
439
EMILIA
Nicicînd, stăpîne ! OTHELLO Nu te-au îndepărtat ?
EMILIA
Nu, niciodată.
OTHELLO
Mănuşile, sau masca, evantaiul Să i le aduci ?
EMILIA
Stăpîne, niciodată ! OTHELLO
Ciudat!
EMILIA
Pot să jur că e cinstită, ,
Pun sufletu-mi zălog ; de-o bănuieşti, Alungă-ţi gîndul : cugetul te-nşeală, ,
Vreun ticălos de ţi-a pus asta-n minte, ;
Blestem ceresc ajungă-1, ca pe-un şarpe ! Căci dacă ea nu-i castă şi cinstită, Nu-i om ferice-n lume ! Ponegrită-i Soţia cea mai sfîntă !
OTHELLO
Cheam-o, du-te. *(lese Emilia.)* A spus destul. Dar ce codoaşă, oare, Oricît de bleaga, n-ar vorbi la fel ? Subţire tîrfă ! Sipet zăvorit Şi plin de taine scîrnave ! Şi totuşi Se roagă şi-ngenunche ; am văzut-o !
(Intră Desdemona cu Emilia.)
DESDEMONA Stăpîne m-ai chemat ? ...^
OTHELLO
Puicuţo, vino ! DESDEMONA Şi care ţi-e porunca ?
OTHELLO
Să-ţi văd ochii : Priveşte-mă !
DESDEMONA Ce stranie dorinţă !
OTHELLO *(către Emilia)*
Femei de teapa ta trag uşa, doamnă, Lăsînd în voia lor pe prăsilari. Tuşesc, fac „hm" cînd vine cineva. Fă-ţi meseria ; şterge-o ! *(Iese Emilia.)*
DESDEMONA
Cad în genunchi şi-ntreb : ce vrei să spui ? Sînt vorbe de mînie, îmi dau seama. Dar tîlcul lor nu-1 înţeleg.
OTHELLO Tu cine-mi eşti ?
DESDEMONA
Soţia ta, stăpîne, Soţia credincioasă şi cinstita.
OTHELLO
Hai, jură-te, şi iadul fie-ţi partea ! Dar diavolii-ngroziţi de-un chip de înger Nu te vor lua ! Te pierzi de două ori ! Să-mi juri că eşti cinstită !
DESDEMONA
Ceru-i martor !
440
44!
OTHELLO Drăceasca-ţi viclenie el **ţi-o** ştie.
DESDEMONA Stăpîne, eu vicleană ? Cum ?. Cu cine ?
OTHELLO
O, Desdemona ! Pleacă, pleacă, pleacă ! DESDEMONA
Ce tristă zi, vai mie ! Plîngi ? De ce ? Sînt pricina acestor lacrimi, doamne ? Pe tatăl meu de-1 bănuieşti cumva C-ar fi unealta rechemării tale, Să nu mă-nvinuieşti : cum l-ai pierdut, îl pierd şi eu.
OTHELLO
Ah, cerul dacă vrea, Prin chinuri să mă-ncerce ! De-ar ploua Ruşini şi griji pe creştetul meu gol! De m-ar cuprinde-n lipsuri pîn' la gît Şi-ntemniţa cu sfintele-mi nădejdi, în sufletu-mi tot aş găsi-n vrun colţ, Un strop de resemnare ! Dar, vai mie ! S-ajung un popîndău ce-i arătat în ceasul de dispreţ c-un deget moale Şi nemişcat! Şi-aş fi-ndurat şi asta, Şi bine chiar, prea bine ! Dar din locul în care mi-am pus inima prinos, în care sau trăiesc, **sau nu-ndur viaţa,** Fîntîna de-unde-al **meu izvor purcede,** Sau altfel seacă : să fiu scos de-acolo ! Sau să rămîn în el, ca-ntr-o băltoacă Ce colcăie de broaşte-mperecheate ! O, tu, răbdare, tînăr heruvim Cu roşii buze, schimbă-

te la faţă Şi-ntunecă-te, iadului asemeni!
DESDEMONA **Stăpîne, cred că ştii că** sînt cinstită.
442
OTHELLO
Ca musca-n hoit, ce se prăseşte-n zbor, Tu, floare de pădure, mult-frumoasă, Mireazma ta ce dureros de dulce Mă ameţea ! De ce-ai venit pe lume ?!
DESDEMONA
Cu ce-am păcătuit şi nici nu ştiu ? OTHELLO
Pe-această dalbă filă, rară carte
De ce-i scris : „curvă" ? „Ce-ai păcătuit" ?
„Păcătuit" ? Femeie-a tuturora !
Cuptor mi-ar fi obrajii prefăcînd
Sfiala-n scrum, de-ar da isprăvii-ţi grai !
Cu ce-ai greşit ? Şi-astupă nasul cerul,
Iar vîntul şui, ce-alintă-n cale-i totul
în hrubele pămîntului se-ascunde
Să nu m-audă. Cum, cu ce-ai greşit ?
Sfruntată curvă !
DESDEMONA Jur ! Mă necinsteşti !
OTHELLO Cum, nu eşti tîrfă ?
DESDEMONA
Nu ! Pe sfînta cruce ! De-nseamnă, cînd fereşti pentru stăpîn Acel potir de mîini nelegiuite Că nu eşti tîrfă, o, nici eu nu sînt !
OTHELLO Cum, nu eşti curvă ?
DESDEMONA
Nu, pe mîntuirea-mi *l*
OTHELLO E cu putinţă ?
443
DESDEMONA O, doamne,-ai milă !
OTHELLO
Iarta-mă, te-am luat Drept curva cea şireată din Veneţia, Nevasta lui Othello. Hei, cucoană Ce-n slujbă eşti un fel de sfîntu Petru La poarta iadului ! *(Intră Emilia.)*
Da, tu, chiar tu,
Poftim bacşişul : treaba ne-am făcut-o ! întoarce cheia şi păstrează taina. *(Iese.)*
EMILIA
Vai, ce-o mai fi şi-n capu-acestui domn ? Ce faci, stăpînă ? Cum ţi-e, dulce doamnă *t*
DESDEMONA Cam buimăcită, zău !
EMILIA Dar, doamnă bună, ce-i cu-al meu stăpîn ?!
DESDEMONA Cu cine ?
EMILIA Doamnă, cu stăpînul meu ?
DESDEMONA Dar cine ţi-e stăpîn ?
EMILIA
O, dulce doamnă, Acel ce-i şi al tău !
DESDEMONA
Eu n-am nici unul ! Emilia, nu-mi vorbi ! Să plîng nu pot. Dar alt răspuns nu dau decît prin lacrimi.
444
La noapte-aşterne-mi patul meu de nuntă ; Vezi, nu uita. Şi să-mi trimiţi, te rog, Pe s®ţul tău.
EMILIA *(ieşind)* Da, iată o schimbare !
DESDEMONA
E drept să fiu privită-aşa, drept foarte ! Ce-oi fi făcut s-ajungă să gîndească Atît de rău din vreo nimica toată ?
(Intră Emilia şi lago.)
IAGO
Stăpînă, ce doreşti ? Ţi-e păsul care ? DESDEMONA
Nu pot să spun. Cînd dăscăleşti copiii Eşti blînd cu ei, îi pedepseşti uşor. Aşa să mă fi dojenit şi el Că sînt ca un copil cînd sînt certată.
IAGO
Ce s-a-ntîmplat ?
EMILIA
Stăpînul a jignit-o Cu grele-ocări, şi-aşa fel a-njosit-o Că nici un suflet mîndru n-ar răbda.
DESDEMONA *(către lago)* Sînt, oare, ce-a spus el ?
IAGO

Dar ce anume,
Frumoasă doamnă ?
445
DESDEMONA
Ce a spus ea c-a spus Stăpînul meu că sînt.
EMILIA
I-a spus că-i tîrfă ! Nici chiar un beţivan de cerşetor N-ar spune-o vorbă de-astea ştoalfei sale.
IAGO
De ce s-o fi purtat aşa ?
DESDEMONA
Nu ştiu ! Sînt sigură că nu-s cum a spus el.
IAGO
Nu plînge, nu mai plînge. Ce zi tristă ! EMILIA
Să fi respins atîţi feciori de neam,
Să-ţi laşi prieteni, ţara şi-un părinte
Ca-n schimb să-ţi zică tîrfă ! Să nu plîngi!
DESDEMONA E crudă soarta-mi !
IAGO
Blestemat să fie ! De unde-i vine asta *t*
DESDEMONA
Cerul ştie !
EMILIA
Să-mi puneţi ştreangul dacă vreun mişel, Vreun băgăreţ pungaş, ce se-aflä-n treabă, Lingău viclean ce-şi caută vreo slujbă, N-a defăimat-o aşa ! Să-mi puneţi ştreangul !
446
IAGO Dar nu se aflä-n lume un om ca ăsta !
DESDEMONA
Iar dacă este vreunul, ierte-1 cerul! EMILIA
Ierta-1-ar ştreangul, iadul măcina-1-ar !
De ce să-i zică tîrfă ? Cine-o vede ?
Şi unde ? Cînd ? Ce fel ? E de crezut ?
Vreun ticălos pe maur 1-a minţit,
Vreun derbedeu faimos, vreun scîrnav hîtru,
Dă-i în vileag pe-aceşti nemernici, Doamne,
Şi pune-un bici în mîinile cinstite,
Să-i ardă goi prin lume, din Apus
La Răsărit.
IAGO
Vorbeşte mai încet ! EMILIA
Ruşine lor ! Vreun domnişor dintr-ăştia Ţi-a-ntors şi ţie mintea, şi-ai crezut C-am fost cîndva cu maurul şi eu !
IAGO
Hai, lasă, eşti o proastă !
DESDEMONA
Iago, draga,
Prietenul meu bun, te du la el ; Mi-e martoră a cerului lumină Că nu-mi dau seama cum de l-am pierdut. Jur în genunchi : de mi-a greşit voinţa Vreodată faţă de iubirea lui, Cu gîndul, sau cu vorba, sau cu fapta ; De-au fost cîndva de-un altul ispitite Urechea mea, sau ochii, sau alt simţ ; Sau dacă azi de mine se desparte Şi ca pe-o cerşetoare mă alungă, Iar eu atunci nu-1 mai iubesc mereu,
447
Aşa cum l-am iubit întotdeauna, Să fiu lipsită de-orice bucurie ! Cruzimea poate multe.-A lui cruzime îmi sfarmă viaţa, dar iubirea nu. Eu nu pot spune „tîrfă". Mă urăsc în clipa chiar cînd am rostit cuvintul, Iar fapta însăşi, care ţi—1 cîştigă N-aş face-o pe-ale lumii-ntregi comori.
IAGO
Nu-ţi pierde firea, nu. E-n toane rele. E-ngrijorat de trebile obşteşti Şi-şi varsă focul.
DESDEMONA De-ar fi numai asta... IAGO
E chiar aşa, cum spun. *(Trompete.)*
Auzi cum sună trîmbiţele cina.
Solia din Veneţia-i la ospăţ.
Să nu mai plîngi. Te du. Se-ndreaptă totul.
(Ies Desdemona şi Emilia. Intră Rodrig.) Rodrig, ce veste ?
RODRIG Socot că nu te porţi cu mine cum s-ar cuveni.

Cu ce-am greşit ?
IAGO
RODRIG
Ascultă, Iago : în fiecare zi născoceşti cîte ceva ca să scapi de mine. Şi, după cît se pare, în loc să-mi dai cea mai mică rază de nădejde, parcă faci înadins să pierd orice prilej.
IAGO
Nu vrei să mă asculţi, Rodrig ?

RODRIG
Pe legea mea, ţi-am ascultat destul vorbele, şi faptele tale nu li se potrivesc de fel.
IAGO Mă-nvinuieşti pe nedrept.
RODRIG
Nu spun altceva decît adevărul. Am cheltuit tot ce aveam. Numai cu jumătate din bijuteriile care ţi le-am dat pentru Desdemona scoteam din minţi şi o călugăriţă. Mi-ai spus că le-a primit şi m-ai făcut în schimb să nădăjduiesc într-o răsplată apropiată. Dar n-am văzut nimic.
IAGO
Bine, bine, dă-i înainte.
RODRIG
Zici că-i bine ? Să-i dau înainte ? Nu, omule, nu-i mai dau de fel. Şi nici bine nu e. Pe cinstea mea că trebuie să fie la mijloc vro ticăloşie. încep să cred că am fost. tras pe sfoară.
Foarte bine.
IAGO
RODRIG
îţi spun că nu e bine de loc. Am să mă duc şi singur la Desdemona. Să mă cunoască. Dacă-mi dă bijuteriile înapoi, o las în pace şi nu-mi mai rămîne decît să mă căiesc pentru gindurile mele nelegiuite. Iar dacă nu, să ştii că am să-ţi cer
socoteală.
IAGO Asta e tot ? ',,.
RODRIG Da. Şi tot ce-am spus sînt hotărît să şi fac.

IAGO
Acum de-abia văd şi eu că eşti plin de curaj. Şi din clipa asta mi-am făcut despre tine o mai bună părere decît înainte. Rodrig, dă-mi mîna. Bănuielile tale au fost foarte îndreptăţite. Te încredinţez totuşi că mi-am dat toată silinţa în afacerea asta a ta.
Nu se vede.
RODRIG
IAGO
: Aşa e. Recunosc că nu prea se vede, şi bănuiala ta nu e lipsită de temei. Ascultă, Rodrig. Dacă ai în tine, ceea ce cu drept cuvînt cred acum că ai, şi anume : hotărîre, bărbăţie şi virtute, dovedeşte-o la noapte. Dacă în noaptea următoare nu o vei avea pe Desdemona, să mă trimiţi pe lumea ailaltă, şi asta fără judecată, şi născoceşte orice chinuri vrei ca să-mi iei viaţa.
RODRIG
Foarte bine, despre ce e vorba ? E chibzuit ?
IAGO
vreun lucru b'ne
Domnul meu, a sosit din Veneţia un ordin special prin care Othello e înlocuit prin Cassio.
RODRIG
Să fie adevărat ? Dar atunci Othello şi Desdemona se întorc la Veneţia.
IAGO
O, nu ! El pleacă în Mauritania, iar pe frumoasa Desdemona o ia cu el. Afară numai dacă vreo întîmplare nu-i va prelungi aici şederea... Şi nici una n-ar fi mai nimerită decît îndepărtarea lui Cassio.
RODRIG Ce înţelegi prin „îndepărtarea" lui Cassio ?

IAGO
Ehei ! Adică să facă aşa ca să nu mai fie în stare să-1 înlocuiască pe Othello ; bunăoară, zburîndu-i creierii !
RODRIG Şi treaba asta ai vrea s-o fac eu ?
IAGO

Da ! Numai dacă eşti în stare să-ţi faci dreptate singur şi sa tragi foloasele. în seara asta cinează cu o paţachină. O să mă duc şi eu pe acolo. Nu ştie încă nimic de norocul şi cinstea care îl aşteaptă. Dacă îl pîndeşti cînd o pleca de acolo, e în mîna ta. Am să fac aşa ca să fiu între douăsprezece şi unu. Am să fiu şi eu pe aproape ca să te ajut cînd ai să te năpusteşti asupră-i. O să-i venim de hac noi amîndoi. Haide, nu mai sta aşa uluit, vino cu mine. Am să-ţi dovedesc atît de limpede că moartea lui e tocmai ce ne trebuie, încît ai să te simţi dator să-1 ucizi. E tocmai vremea cinei. Noaptea se lasă repede. Hai la lucru !

RODRIG Aş vrea să mai îmi dai ceva motive.

IAGO Lasă, că ai să fii mulţumit. *(Ies.)*

SCENA 3

O *altă sală în castel. Intră Othello, Desdemona, Ludovic,* ***Emilia şi suita.***

29*

LUDOVIC Te rog, seniore, nu te obosi.

OTHELLO Mă iartă. Mersul o să-mi facă bine.

451

LUDOVIC Somn bun, şi mulţumiri smerite, doamnă.

DESDEMONA Eşti oaspe mult-dorit.

OTHELLO

Pornim, seniore ? O, Desdemona ! O !

DESDEMONA

Stăpîne ? Spune ! OTHELLO

Mergi la culcare. Am să vin îndată. Dă-i drumul şi însoţitoarei tale. Vezi, fă cum spun.

DESDEMONA

Stapîne,-aşa voi face. *(Ies Othello, Ludovic şi suita.)*

EMILIA

Cum stăm ? E parcă niţeluş mai blînd. DESDEMONA

Mi-a spus că se întoarce chiar îndată, Poruncă dîndu-mi să mă culc degrabă, Iar ţie să-ţi dau drumul.

EMILIA

Să-mi dai drumul! DESDEMONA

Aşa vrea el. Deci, buna mea Emilia, Dă-mi hainele de noapte şi te du. Nu trebui' tocmai azi să-1 supărăm.

EMILIA De nu-1 mai cunoşteai, era mai bine.

452

DESDEMONA

Nu cred : iubirea mea îi ţine partea ;
Chiar cînd e dîrz şi crunt şi certăreţ
— Descheie-mă, te rog — e plin de farmec.

EMILIA

Ţi-am pus în pat cerutul aşternut. DESDEMONA

Totuna-i ! Zău, ce gînd smintit mă-ncearcă ; Te rog, de-o fi naintea ta să mor, îngroapă-mă cu el.

EMILIA

Hai, lasă astea ! DESDEMONA

A fost o fată ce-o slujea pe mama : Varvara o chema. Iubea pe unul, Iar el s-a zăpăcit şi-a părăsit-o. Ştia un cîntec fata[1], cu o salcie, Cînt bătrînesc ce-i viersuia restriştea. Ea a murit cîntîndu-1. Astă-noapte Nu-mi mai ieşea din gînd. Abia mă ţin Să-mi las pe umăr capul şi să-1 cînt Ca biata mea Varvara. Du-te,-acum !

EMILIA

S-aduc halatul ?

DESDEMONA

Nu ; descheie-aici ! E-un om de treabă Ludovic acesta !
Frumos bărbat !

EMILIA

DESDEMONA

Şi ştie să vorbească.

453

EMILIA

Cunosc o doamnă din Veneţia care s-ar fi dus pe jos, desculţă, pînă la Ierusalim, numai ca să-i sărute buza de jos.

DESDEMONA *(cîntă)*
Suspină un biet suflet l-al pomului trunchi,
Cîntaţi-mi de verzile sălcii,
Cu mîinile-n cruce, cu fruntea-n genunchi,
Cîntaţi-mi de sălcii, de sălcii...
Izvorul din preajmă-i o-ngînă-n şuvoaie
De lacrimi amare ce pietrele-nmoaie,
Cîntaţi-mi de sălcii, de sălcii... Ia astea şi pune-le bme.
Oh, sălcii, oh, sălcii, oh, sălcii... Dă zor, te rog, are să vină-ndată !
Cîntaţi-mi de sălcii, să-mi fie cunună,
Dar vorbe de-ocară, oh, nimeni să-i spună
Că-i sufăr dispreţul cu inima bună... Nu, urmarea nu-i aşa. Auzi! Cine bate ?
E vîntul doar !
EMILIA
DESDEMONA *(cîntă)*
l-am spus că mă minte, şi ce-a răspuns el ?
Cîntaţi-mi de sălcii, de sălcii...
Că vrea să niâ-nsele şi eu să-l înşel! Te du. Somn bun. Pleoapa mi se bate ; înseamnă c-o să plîng ?
EMILIA
Nu, nicidecum. DESDEMONA
Aşa se zice. Ah ! Bărbaţii ăştia ! Ce crezi, o fi adevărat, Emilia, Că sînt femei ce soţul şi—1 înşeală ? Aşa de urît ?
454
EMILIA C-o fi nu-ncape vorbă. . ...
DESDEMONA " ' "[
Ai face asta pentru-ntreaga lume ? •■
EMILIA N-ai face-o ?
DESDEMONA
Nu, pe-a cerului lumină ! EMILIA
Nici eu, o, nu, pe-a cerului lumină. • Aş face-o, cred, mai sigur pe-ntuneric.
DESDEMONA
Ai face asta pentru-ntreaga lume ? EMILIA
Dar lumea-i mare. Pentru-un mic păcat E-un preţ prea bun.
DESDEMONA
Zău, nu te cred în stare ! EMILIA
Zău, cred c-aş face-o, şi-aş desface-o după ce s-a făcut. Fireşte că n-aş face asta pentru o verighetă, pentru cîţiva coţi de pînză şi nici pentru rochii, pălării sau alte găteli. Dar pentru întreaga lume ! De ! Care femeie nu şi-ar încornora bărbatul ca să-1 încoroneze ca pe un rege ? Aş da şi prin purgatoriu pentru aşa ceva.
DESDEMONA
Blestem asupră-mi dacă-aş fi în stare De-asemenea păcat, pe lumea mare !
455
EMILIA
Păi păcatul nu-i păcat decît pe astă lume. Şi daca ai căpăta lumea toată pentru osteneala asta, e un păcat făcut în propria dumitale lume, şi ca atare ai putea să îndrepţi lucrurile foarte repede.
DESDEMONA
Nu cred că pot fi astfel de femei. EMILIA
Ba sînt destule, şi aşa de multe, că poţi să umpli cu ele lumea asta pusă la bătaie.
Doar soţu-i vinovat cînd cade soaţa Aşa cred. Sau că-şi uită datoria, Turnînd comoara noastră-n-altă poală, Sau izbucnesc în gelozii ursuze, Ne zăvorăsc, ne iau şi la bătaie, Şi strîng, de ciudă, baierele pungii. Dar noi, deşi plăpînde,-avem venin Şi dor de răzbunare. Afle soţii Că soaţele au simţuri ca şi ei. Au văz, miros, şi cerul gurii lor Alege lesne dulcele de acru. Ce fac ei cînd cu altele ne schimbă ? E-un joc ? O cred. E patima de vină ? Şi asta cred. Greşesc din slăbiciune ? E-aşa. Dar, oare, noi n-avem şi patimi, Şi dor de joacă, slăbiciuni, ca soţii ? Să fie, deci, de treabă şi să ştie Că numai ei ne-nvaţă să greşim.
DESDEMONA
Somn bun ! Şi fie-mi ceru-nvăţătura S-aleg din rău doar bine, nu şi ură.
(Ies.)

ACTUL V

SCENA 1

In Cipru. O *stradă. Intră Rodrig şi Iago.*

IAGO

El vine-acum. Te-aţii pe după casă Şi-nfigi adînc într-însul spada-ţi trasă. Ni-i soarta-n joc, gîndeşte-te deci bine : Fii neclintit în hotărîrea ta.
RODRIG Să-mi fii pe-aproape ; poate să dau greş.
IAGO
Curaj ! îţi sînt pe-aproape. Treci la locu-ţi. *(Se retrage.)*
RODRIG
Nu prea mă-ncîntă astfel de ispravă,
Dar el mi-a dat temeinice cuvinte.
Un om ucis ! Ce-i ? Spadă, sus ! Lui, moarte i
IAGO
Pe acest buboi nou l-am frecat la sînge, Şi-acum ia foc. Pe Cassio de-1 ucide, Sau de-i ucis Rodrig, sau se omoară Ei între ei, cel în cîştig sînt eu. Rodrig trăind, tot aurul mi-1 cere Cu pietrele pe care-i le-am suflat
456
457

Ca daruri cuvenite Desdemonei.
Nu-mi trebui' asta. Dacă scapă Cassio
E-n viaţa lui ceva măreţ de-a pururi,
Şi-mi face umbră. Maurul apoi
Mă poate da de gol în faţa lui.
Sînt în pericol mare. Deci să moară.
Aşa să fie. Dar 1-aud venind. *(Intră Cassio.)*
RODRIG
E pasul lui. E el ! Mori, secătură ! (7/ *loveşte cu spada.)*
CASSIO
M-ar fi ucis această lovitură, Dar zaua mea-i mai bună decît crezi ; S-o-ncerc şi eu pe-a ta ! *(Trage spada şi-l răneşte pe Rodrig.)*
RODRIG
M-a omorît !
(Pe la spate, Iago îl răneşte pe Cassio la picior şi iese.)
CASSIO
Pe veci m-a betegit. Săriţi ! Tîlharii !
(Cassio cade. Intră Othello.) E Cassio, glasu-i ; Iago-şi ţine vorba.
RODRIG Ce ticălos mai sînt!
OTHELLO
E cum am spus. CASSIO
Săriţi ! Lumină ! Ah ! Un felcer î
4f>8
OTHELLO
El e ! Tu, Iago brav, şi care-atît de noj^l Resimţi jignirea care mi se face, O lecţie-mi dai ! Ibovnicul ţi-e mort, Micuţa mea : sunat-a ceasu-ţi rău. Sosesc, stricato ! Mi s-a şters din /Suflet Privirea ta cu farmecele ei. / Iar patul tău, de viţiu pîngărit»' De sîngele-ţi viţios va fi mînjit.
(Intră Ludovic şi Graţtan.^'
CASSIO Hei, nici o strajă ? Nimeni ! Ucigaşii!
■^GRAŢIAN 3 E vreo nenorocire : groaznic strigăt.
*" "CASSIO Hei, ajutor ! ^»—
f LUDOVIC Auzi !
\ RODRÎ
O, ticălos nemerni
Sînt doi sau trei ce gem. Ce noapte neagră ! Dar dacă se prefac ? Nu-i bine, poate, Să mergem singuri unde s-a strigat.
RODRIG Nu vine nimeni ? Mor, de sînger încă.
LUDOVIC
Auzi ! *(Reintră Iago, cu o faclă.)* GRAŢIAN
E-un ins cu faclă şi-arme. E-n cămaşă. 459
IAGO
Ce larmă ! Cine-i ? Cine strigă-a moarte ?
LUDOVIC Nici noi nu ştim.
IAGO
Un strigăt ! N-auziţi! CASSIO

Ah, Doamne, ajutor ! Aici ! IAGO
Dar ce e ? GRAŢIAN îmi pare-a fi stegarul lui Othello.
LUDOVIC E el într-adevăr. Un vrednic om.
IAGO
Hei, cine-acolo-atît de-amarnic strigă ? CASSIO
M-au prăpădit tîlharii. Tu eşti, Iago ? Ajută-mă niţel.
IAGO
Cine sînt Cassio Nemernicii care-au făcut aceasta ?
CASSIO
Eunul, cred, pe-aici. Dar nu e-n stare S-o ia din loc.
IAGO
O, josnici trădători ! *(Către Ludovic şi Graţian.)*
Hei, voi de-acolo ! Haide, ajutaţi-mi î 460
RODRIG Aici, hai, daţi-mi ajutor ;
CASSIO E-un ins de-al lor.
IAGO
Tîlhar mişelnic ! Slugă (7/ *străpunge pe Rodrig cu sabia.)*
RODRIG
Blestem asupră-ţi, Iago ! Cîine ! Cîine ! IAGO
Omoară omul noaptea pe-ntuneric ! Dar ceilalţi sîngeroşi tîlhari pe unde-s ? Cît de tăcut e-acest oraş ! Tîlharii !
Voi cine sînteţi ? Oameni buni sau răi ?
LUDOVIC încearcă-ne şi-ţi vei putea da seama.
IAGO Eşti messer Ludovic.
LUDOVIC
Chiar el. IAGO
Iertare ! IAGO Cassio iată-1. Lotrii l-au rănit.
GRAŢIAN E Cassio ?
IAGO Frăţioare, ce-i cu tine ?
461
CASSIO
Mi-a retezat piciorul.
IAGO
Sfinte, ajută-1 !
îmi rup cămaşa şi mi-1 oblojesc. Lumină, domnii mei! *(Intră Bianca.)*
BIANCA
Ce s-a-ntîmplat '{ Hei, cine strigă-aşa ?
IAGO
Cine-a strigat ?
BIANCA
Vai, Cassio, dragul meu ! Odorul meu ! O, Cassio, Cassio, Cassio !...
IAGO
Hop şi faimoasa tîrfă !-Ţi-l dai cu gîndul Cam cine, Cassio, mi te-a schilodit ?
CASSIO
GRAŢIAN
Nu.
îmi pare rău că te găsesc aşa ; te-am căutat.
IAGO
Vă rog o jartieră. De-aş avea
O targa, să-1 purtăm uşor la drum.
BIANCA Leşină, vai! O, Cassio, Cassio, Cassio !
IAGO
Făptura asta, domnii mei, o bănui Că nu-i străină de isprava cruntă. Răbdare, Cassio ! Hai, veniţi cu-o facla.
462
Cunoaşteţi chipul ăsta, da sau nu ?
Vai! Nu-i Rodrig ? O, Doamne — el! Rodrig e !
Prietenul, concetăţeanul drag !
GRAŢIAN Rodrig ? Cel din Veneţia ?
IAGO
Chiar el, senior ! îl ştii ?
GRAŢIAN
Pe el ? Fireşte !

IAGO
Senior Graţian, mă iartă, n-am luat seama !
Da-n faptele-astea sîngeroase-i scuza
Purtării rele. A\
GRAŢIAN Vesel că te
/
Cum ţi-este Cassio ? De-aş avea o

Rodrig !
GRAŢIAN
IAGO
E el ! Da el! *(Se aduce o targa.)* Ce bine ! Iată targa ! Vreun suflet bun să-1 ia de-aici, cu grijă. I-aduc eu felcer de la generalul. *(Către Bianca*, Cucoană, tu nu te-omorî cu firea ! *(Către Cassio.)* Cel care zace-aici, ucis, o Cassio, Mi-era prieten bun. Ce v-a-nvrăjbit ?
CASSIO N-a fost nimic. Nici nu l-am cunoscut.
463
IAGO
(către Bianca)
De ce-ai pălit ? Să nu stea-n frig. Duceţi-1. *(Cassio şi Rodrig sînt scoşi din scenă.)*
Şedeţi, seniori. Ce palidă mi-eşti, doamnă ! Băgaţi de seamă spaima-n ochii ei! Aflăm mai mult, de te mai uiţi aşa ! Luaţi seama bine, rogu-vă, priviţi-o ! Vedeţi, seniori : cînd limba n-are glas, Păcatul tot grăieşte ! *(Intră Emilia.)*
EMILIA
Ce-i asta, vai ! Ce s-a-ntîmplat, bărbate ? IAGO
Rodrig şi alţii, ce-au scăpat prin fugă, Pe Cassio, pe-ntuneric, tăbărît-au. Rodrig e mort, iar Cassio-i greu rănit.
EMILIA Vai, bietul gentilom ! Vai, bietul Cassio !
IAGO
E rodul preacurviei ! Tu, Emilio, Vezi de-află-mi unde Cassio-a cinat ?
(Către Bianca.) Cum ? Tremuri toată ?
BIANCA
A cinat la mine, Dar n-am de ce să tremur pentru asta.
IAGO Aşa a fost ? Urmează-mă ! Te-nvinui !
EMILIA Ruşine ţie, tîrfă !
464
BIANCA
Nu sînt tîrfă.
Eu cred că-n viaţa mea sînt mai cinstită Ca tine, care mă insulţi !
EMILIA
Ruşine, pfui ! Ruşine !
Ca mine ?
IAGO
Domnii mei,
Să mergem să vedem cum l-oblojeşte Pe bietul Cassio. Doamnă hai cu noi Şi cată să ne spui altă poveste ! Emilia, fuga la castel, vezi, spune Stăpînului şî doamnei întîmplarea. Nu vreţi să mergem ? *(Aparte)*
Asta-i noaptea-n care Se lasă-a pricopseală sau pierzare ! *(Ies.)*
SCENA 2
O *cameră de culcare în castel. Desdemona doarme în patul ei. Luminează numai o faclă. Intră Othello.*
OTHELLO
Aceasta-i pricina, o, suflete, aceasta :
Să nu vi-o spun pe nume, stele caste !
Aceasta-i pricina ! Dar n-am să-mprăştii
Nici sîngele-i, nici n-am să-i vatăm trupul
Mai alb ca neaua, tot atît de neted
Ca marmora funebrelor statui.
Să moară deci, să nu mai mintă pe-alţii !
Sting flacăra, şi-i sting şi ei lumina.
Unealta mea de foc, dacă te suflu

Pot iar s-aprind văpaia ta dintîi,
De-o fi să-mi pară rău ! Dar dacă-i stinsă
— Tu, matcă vie-a meşterei naturi —

Lumina ta, atuncea unde se-află
Scînteia prometeică în stare
S-aprindă iar lumina vieţii tale ?
De-am rupt o floare, n-o mai fac să crească.
Se vestejeşte. S-o respir pe ram deci. (O *sărută.)*
Tu, suflu-mbălsămat, ce parcă-ndupleci
Dreptatea însăşi, paloşul să-şi frîngă,
Ah, iar şi iar ! *(O sărută.)*
Aşa să fii şi-n moarte ;
Am să te-omor, şi-apoi te voi iubi !
Şi încă un sărut. E cel din urmă :
N-a fost mai dulce-un altul niciodată
Şi mai nenorocit. Mă-neacă plînsul,
Dar lacrimile-s pline de cruzime...
Cerească mi-e durerea că loveşte
în tot ce-i e mai drag ! Ea s-a trezit.
DESDEMONA Othello ? Cine-i ?
OTHELLO
Eu sînt Desdemona. DESDEMONA Te culci, stăpîne ?
OTHELLO
Ruga ţi-ai făcut-o ? DESDEMONA

Stăpîne, da.
OTHELLO
Vreo vină dacă-ţi ştii De harul Domnului neizbăvită, Tu roagă-i-te-ndată de iertare !
DESDEMONA Ce vrei să spui, stăpînul meu ? Vai mie !

OTHELLO
Aşa să faci. Dar scurt. Mă plimb şi-aştept ; Nu-ţi pot nepregătitul duh ucide : Te-opreşte cerul să omori un suflet.
DESDEMONA Vorbeşti de-omor ?
OTHELLO Da! DESDEMONA
Cerul să mă ierte ! OTHELLO Din inimă, amin !
DESDEMONA
De-ai spus tu asta, Mai trag nădejde : n-ai să mă ucizi !
Hm!
OTHELLO
DESDEMONA
Dar mă-nspăimînţi ! Cînd îţi roteşti tu ochii, Ceva fatal e-n ei ! De ce m-aş teme ? Păcate nu-mi cunosc. Simt frica totuşi.
OTHELLO Gîndeşte-te la vina ta.
DESDEMONA
E numai Iubirea ce ţi-o port.
OTHELLO Şi mori de-aceea !

DESDEMONA
E nefirească moartea prin iubire. De ce-ţi muşti buza cea de jos ? Vai mie ! Ţi-e trupu-ncins de-o groaznică mînie. Sînt semne rele. Totuşi, sper într-una Că nu m-ameninţă.
OTHELLO Taci, fii pe pace ! DESDEMONA E bine-aşa. Dar despre ce e vorba ?

OTHELLO
Batista scumpă mie, ce ţi-am dat-o, Lui Cassio, tu i-ai dăruit-o.
DESDEMONA
Nu!
Pe sufletul şi viaţa-mi ! Fă-1 să vie Şi-ntreabă-1 !
OTHELLO
Ia aminte, suflet gingaş : Să nu juri strîmb, că eşti pe patul morţii !
DESDEMONA Dar n-am să mor acum !
OTHELLO
Ba .da, acum !
Mărturiseşte-ţi singură păcatul. Că fapt cu fapt, cu juraimînt, negîndu-1, Nu schimbi, nici surpi credinţa neclintită Sub care gem. Tu trebuie să mori !
DESDEMONA Te-ndură deci de mine. Doamne !

OTHELLO
Amin !
DESDEMONA
îndură-te şi tu ! Nicicînd, în viaţa-mi, Nu te-am jignit. Iar Cassio nu mi-e drag Decît aşa cum ceru-ngăduieşte Şi niciodată nu i-am dat zălog.
OTHELLO
Dar am văzut batista-n mîna lui,
O, Doamne ! Tu-mi schimbi inima-ntr-o piatră,
Sperjuro ! Mă sileşti să-i spun „omor"
Acelei fapte care mi-este-o jertfă
Şi vreau s-o-ndeplinesc ! Eu am văzut
Batista ceea !
DESDEMONA
A găsit-o poate,
Eu niciodată nu i-am dat-o. Cheamă-1, Să spună adevărul !
OTHELLO Spus-a totul !
DESDEMONA Stăpîne, ce anume ?
OTHELLO Că te-a avut !
DESDEMONA
Cum, în pofida legii ?
OTHELLO Da.
DESDEMONA N-o poate spune î

OTHELLO
Gura i s-a-nchis ! **DESDBMONA**
Mi-e teamă că ghicesc. E mort. Se poate ?
OTHELLO
Atîtea vieţi cîţi peri în cap de-avea Tot le-nghiţea cumplita-mi răzbunare.
DESDEMONA A fost trădat şi sînt pierdută. Vai!
OTHELLO îl plîngi în faţa **mea** ? Piei, desfrînato !
DESDEMONA Alungă-mă, dar nu mă omorî!
OTHELLO Jos, tîrfo !
DESDEMONA
Ucide-mă, dar mîine ! Noaptea asta Să mai trăiesc !
OTHELLO O, nu ! Şi de te zbaţi !...
DESDEMONA Un ceas, un singur ceas !
OTHELLO
Nu se **mai poate** !
DESDEMONA Cît spun o rugăciune !

OTHELLO
Prea tîrziu ! (O *înăbuşe.)*
EMILIA *(de afară)* Stăpîne, hei, stăpîne ! Hei, stăpîne !
OTHELLO
Ce-i larma asta ? N-a murit ? Nu încă ? Oricît sînt de-aspru, nu-s ne-ndurător. N-am să te las să te frămînţi în chinuri. Aşa ! *(Urmează a o sugruma.)*
EMILIA *(de afară)* Stăpîne, hei, stăpîne !

OTHELLO
Cine-i ? EMILIA
(de afară) Stăpîne bun, aş vrea să-ţi spun o vorbă !
OTHELLO
Emilia e ! îndată ! Ea e moartă.
Să-mi spună, vine, de-a lui Cassio soartă.
Prea multă larmă-a fost. Ce ! uu mai mişcă ?
Ea tace ca-n mormînt. S-o las să intre ?
Ar fi mai bine ? Parcă mişcă iar...
Nu. Cum să mă descurc ? Şi dacă intră,
îi va vorbi soţiei mele. Sigur.
Soţia mea ? Dar care ? N-am soţie !
O, chin nesuferit ! Ce greu e ceasul !
îmi pare-acum că vine o eclipsă
De soare şi de lună, uriaşă,
Că globul prins de groază se despică
De-atîta beznă.
471
EMILIA *(de afară)*
Rogu-te din suflet, Stăpîne bun, mă lasă să-ţi vorbesc !
OTHELLO Emilia, intră. Te-am uitat.
(Deschide uşa. Intră Emilia.)
încet.
O clipă doar. Perdelele să trag. Dar unde eşti ? Ce s-a mai întîmplat ?
EMILIA Omoruri mişeleşti, stăpîne.-acolo !
OTHELLO Cînd ? Chiar acum ?
EMILIA
Stăpîne, chiar acum !
OTHELLO
De vină-i numai luna. Ea se-apropie Mai mult ca niciodată de pămînt Scoţînd pe om din minţi.
EMILIA
Stăpîne, Cassio
Ucis-a pe-un veneţian, un ţînăr Numit Rodrig.
OTHELLO
Ai spus Rodrig ? Ucis ? Ucis şi Cassio ?
EMILIA Nu, el nu-i ucis.
472
OTHELLO
Cum, Cassio nu-i ucis ? Dă greş omorul, Iar dulcea răzbunare rătăceşte.
DESDEMONA O, pe nedrept ucisă !
EMILIA
Cine strigă ? OTHELLO Ce strigăt ? Cine ?
EMILIA
E glasul doamnei mele. Vai şi-amar !
Ah, ajutor ! Stăpînă, mai vorbeşte-mi!
O, Desdemona ! Spune-mi ! Doamnă scumpă !
DESDEMONA Mor fără nici o vină.
EMILIA Vai ! Cine e făptaşul ?
DESDEMONA
Nu-i nimeni. Numai eu. Rămîi cu bine, Şi-aminte adu-i soţului de mine. *(Moare.)*
OTHELLO Cum ? Să fi fost ucisă ?
EMILIA
Cine ştie ?
OTHELLO
A spus ca n-am fost eu ! Ai auzit-o.
EMILIA Aşa a spus. E drept. O recunosc.
473
OTHELLO
In iad de foc s-a dus ca mincinoasă, Căci am ucis-o eu !

EMILIA
Cu atît mai mult e înger, Iar tu un demon negru, cel mai negru !
OTHELLO Se dezmăţase, se făcuse-o târfă !
EMILIA Un demon eşti, şi defăimînd-o minţi !
OTHELLO Ca unda te-nşela !
EMILIA
Iar tu, ca focul
Să spui c-a fost vicleană te repezi! Ţi-era dumnezeiesc de credincioasă !
OTHELLO
întreabă-ţi soţul : ea s-a dus la Cassio ! Al iadului străfund să-mi fie-osînda De săvîrşeam lipsit de-un drept cuvînt Această jertfă ! Soţul tău o ştie !
EMILIA Cum ? soţul meu ?
OTHELLO Da, soţul tău !
EMILIA
Că şi-a trădat credinţa de soţie ? OTHELLO
Cu Cassio, da ! O, de-ar fi fost curată, Să-mi fi durat o altă lume, cerul,

Dintr-un olmaz întreg, neprihănit, Nu i-aş fi dat-o-n schimb !
Bărbatul meu !
EMILIA
OTHELLO
Da, el mi-a spus-o-ntîiul S E-un om întreg, i-e silă de noroiul Stîrnit de scîrnăvii.
EMILIA
Bărbatul meu ! OTHELLO
Ce tot mă-ngîni ? Am spus : bărbatul tău ! EMILIA
De dragoste şi-a rîs ticăloşia.
O, doamna mea ! Bărbatul meu să spună
C-a fost necredincioasă !
OTHELLO
El, femeie !
Al meu prieten, preacinstitul Iago, Bărbatul tău !
EMILIA
De-a spus aşa ceva, Să-i putrezească zilnic dram cu dram Stricatu-i suflet : minte cu sfruntare ! Ea prea ţinea la-1 ei noroc spurcat !
Ha!
OTHELLO
EMILIA
Fă cum pofteşti! Ai fost tu demn de ea Aşa cum este vrednică de ceruri Isprava ta !

OTHELLO
Mai bine taci! Ia seama ! EMILIA
Nu poţi a-mi face rău nici jumătate Din cîte pot eu să-ndur. Netot şi bleg ! Eşti prost de dai în gropi ! Făcuşi scofală ! Tragi spada ! N-ai decît ! Să pierd vieţi şapte Şi tot te spun ! Săriţi ! Săriţi ! Maurul Ucisu-mi-a stăpîna ! Ucigaşul!
(Intră Montano, Graţian, Iago şi alţii.)
MONTANO Ce s-a-ntîmplat ? Ce este generale ?
EMILIA
Sosit-ai Iago ? Bine-ai mai lucrat, De-şi pune lumea crimele-i pe seamă-ţi !
GRAŢIAN
De ce e vorba ?
EMILIA
De eşti bărbat, pe-acest mişel de2minte-l! Că 1-a-nşelat nevasta i-ai fi spus. Nu eşti atît de mîrşav ! N-ai făcut-o ! Vorbeşte, Iago ! Inima mi-e grea !
IAGO
I-am spus ce cred : nimic mai mult decît Chiar el găsi că-i drept şi-ntemeiat.
EMILIA Dar spusu-i-ai cîndva că-i necinstită ?
IAGO I-am spus.

EMILIA

Dar e-o minciună,-o josnică minciună,
Pe suflet jur, o mîrşavă minciună !
Ea 1-a-nşelat cu Cassio ? Spui, cu Cassio ?
IAGO Cu Cassio, doamnă ! Haide, ţine-ţi gura !
EMILIA
Ba nu-mi ţin gura ! Trebui' să vorbesc : Stăpîna-mi zace-aci în pat, ucisă !
TOŢI
Fereşte, Doamne !
EMILIA Şi-a' tale spuse-au dus 1-aeest omor !
OTHELLO Seniori, nu vă miraţi : e adevărul !
GRAŢIAN Un groaznic adevăr !
MONTANO
O hîdă faptă !
EMILIA
O mîrşevie ! O, ce mîrşevie !
Gîndesc, mă tot gîndesc, şi-adulmec totul :
Ce mîrşevie ! Am simţit de-atuncea !
Oh ! de durere am să mă omor !
Ce mîrşevie !
IAGO
Cum ? Ai înnebunit ? îţi dau poruncă să te duci acasă ! Hai, du-te acasă,-auzi ? îţi poruncesc !
477
EMILIA
Lâsaţi-mă, seniori, să vă vorbesc ! Se cade să-1 ascult, dar nu acuma, Şi poate nu mai vin acasă, Iago !
OTHELLO
Oh, oh, oh ! *(Cade pe pat.)* EMILIA
Da, zaci şi urlă... ai ucis fiinţa Cea mai duioasă şi mai făr' de vină Din cîte şi-au nălţat spre cer privirea.
OTHELLO *{ridicindu-se)*
A fost vicleană.
O, unchiule, nu te-am recunoscut ! A ta nepoată zace-aici. Aşa e : Cu mîna mea răsuflul i-am oprit. Ştiu. Fapta pare groaznică şi crudă !
GRAŢIAN
Sărmană Desdemona, eu mă bucur Că tatăl tăiu în viaţă nu mai este. Căsătoria ta i-a fost sfîrşitul : I-a rupt durerea firul slab al vieţii. Priveliştea aceasta l-ar împinge La fapte disperate ; de-ar trăi, Ar blestema, gonind din preajma sa Pe îngeru-i de pază, şi s-ar pierde.
OTHELLO
Păcat de el. Dar Iago ştie, totuşi,
Că ea şi Cassio fapta de ruşine
Au săvîrşit-o, şi de mii de ori !
El, Cassio,-a mărturisit ! Iar ea,
Duioasa-i osteneală răsplătind-o,
I-a dat acel zălog de dor şi semn
Pe care-ntîiul i-1 dădusem eu.
Eu l-am văzut în mîna-i. E o batistă,
Un dar străvechi dat mamei de-al meu tată.
478
Taci odată !
EMILIA
Puteri cereşti ! O, Doamne ! IAGO
EMILIA
Lumină vreau ! Cum, domnule ? Să tac ? Nu ! Voi vorbi ca viforul de slobod ! Chiar dacă cerul, oamenii, toţi dracii S-ar năpusti cu hulă, voi vorbi !
IAGO
Hai, fii cuminte ! Du-te-acasă ! EMILIA
Nu vreau ! *(Iago o ameninţă cu sabia.)*
GRAŢIAN
Cu spada spre-o femeie ! EMILIA
Maur tîmp !
Batista despre care ai vorbit Din întîmplare am găsit-o eu Şi-am dat-o soţului, că-mi tot ceruse — Cu stăruinţi, mai mari, într-adevăr, Decît ar merita un moft ca ăsta — S-o fur stăpînei.
IAGO

Tîrfă ticăloasă ! EMILIA
Ea, să i-o dea ? Vai, nu, eu am găsit-o. Si soţului i-am dat-o.
IAGO Minţi, putoare !

EMILIA
Nu mint, vă jur ! Eu nu vă mint, seniori ! Nerod şi ucigaş ! Dar ce să facă Un astfel de smintit cu o femeie Atît de bună ?'
OTHELLO
Mîrşav ticălos ! Cum, fulgerele-n cer sînt numai tunet ?
(Se repede la lago. Acesta o străpunge pe Emilia pe la spate şi fuge.)
GRAŢIAN Priviţi-o, cade ! Sigur, a ucis-o !
EMILIA Da... Vreau să zac alături de-a mea doamnă-
GRAŢIAN El a fugit. Dar şi-a ucis soţia.
MONTANO
E-un ticălos vestit. Ia spada asta : E a maurului : eu l-am dezarmat. Păzeşte poarta, nu-1 lăsa să iasă : Mai bine ucide-1 ! Fug după mişel. E-un blestemat!
OTHELLO
Eu nu mai sînt viteazul : Orice mucos sfrijit îmi smulge spada ! Cînd moare cinstea, gloria ce-nseamnă ? Să piardă tor !
EMILIA
Ce prevestea-al tău cîntec ? Poţi să m-auzi, stăpîna mea ? Ascultă ! Ca lebăda eu vreau să mor cîntînd.
(Cîntă : „Oh, sălcii, oh, sălcii, oh, sălcii...")

Ea te-a iubit, a fost neprihănită,
O, maur crud ! De nu spun adevărul,
Să nu-mi ajungă sufletul în cer !
Eu mor spunîndu-mi gîndul tot, eu mor ! *(Moare.*
OTHELLO
Mai am aici în cameră o armă,
E un pumnal spaniol, călit în gheaţă,
Ah, iată-1 ! Trebui', unchiule, să ies.
GRAŢIAN *(de afară)*
De-ncerci cumva, o să te coste scump : N-ai arme, trebuie să te supui.
OTHELLO
Atunci vorbeşte-mi, uită-te la mine.
De nu, şi fără arme sar la tine. *(Intră Graţian.)*
GRAŢIAN Ce vrei să-mi spui ?
OTHELLO
Priveşte ; un pumnal ! N-a stat nicicînd un altul mai cumplit La coapsă de soldat! Văzut-am zile Cînd eu cu braţu-mi slab şi sfîntu-mi paloş Răzbit-am printre piedici mai grozave De zeci de ori decît un „stai" de-al tău ! Deşartă laudă ! Ce-a fost a fost ! Ursita cine, oare, şi-o cunoaşte ? Deşi mă ştii-narmat, nu-ţi fie frică, Aci mi-e ţelul, ultimul popas, Supremul far al pînzii-mi de pe urmă. Te speriu ? Pregeţi ? Teamă de prisos ! Un pai să-ndrepţi spre pieptul lui Othello Şi dă-napoi. Unde-ar putea să meargă ? Ce chip arăţi, femeie-a zodiei rele ? Ca giulgiul de-alb ! Cînd fi-vom judecaţi, Ivirea ta va năpusti din ceruri Şi diavolii-1 vor prinde al meu suflet !

Voi, demoni, izgoniţi-mă cu biciul Din faţa arătării ei cereşti! Suflaţi-mă-ntr-a vîntului bătaie ! Frigeţi-mă pe flăcări de pucioasă ! Scăldaţi-mă-n străfund de rîu de foc ! Oh, Desdemona, Desdemona-i moartă ! Oh ! oh ! oh !
(Intră Ludovic, Montano, Cassio dus pe o targa, şi ofiţeri care îl păzesc pe lago.)
LUDOVIC Pe unde-i, oare,-acel sărman bezmetic ?
OTHELLO Cel care-a fost Othello ? Sînt aici.
LUDOVIC Mişelul unde-i ? Vipera mi-aduceţi!
OTHELLO
Să-i văd copitele : e un eres ;
De eşti un demon, nu te pot ucide !
(7/ *răneşte pe lago.)*
LUDOVIC Ia-i spada.
IAGO Sînger, domnul meu : nu-s mort.
OTHELLO

Nu-mi pare rău. Rămîi mai bine-n viaţă E-o fericire moartea, după mine.
LUDOVIC
Othello, tu, alt'dată-atît de bun, Prins azi în cursa unui blestemat, Ce nume-ai să mai porţi ?

OTHELLO
Oricare-o fi !
Cu voia ta : un ucigaş cinstit, Că m-a-ndemnat onoarea, ura nu !
LUDOVIC
Mişelul s-a mărturisit, în parte : V-aţi înţeles să-1 omorîţi pe Cassio ?
OTHELLO
Da!
CASSIO
Dar niciodată nu ţi-am dat temei, Iubite general...
OTHELLO
Te cred ! Mă iartă !
Vrei să-1 întrebi, te rog, pe monstrul ăsta De ce m-a prins în laţu-i, trup şi suflet ?
IAGO
Nu mă-ntreba nimic. Ce ştii ţi-ajunge : De-acum încolo nu mai spun o vorbă.
LUDOVIC Nici să te rogi ?
GRAŢIAN La caznă-ţi dezlegi limba !
OTHELLO Faci foarte bine.
LUDOVIC
Vei înţelege, domnul meu, ce-a fost, Şi cred că n-ai ştiut. Iat-o scrisoare Din buzunarul mortului Rodrig, Şi iată alta.-Ntr-una din acestea Se spune că Rodrig a pus la cale Uciderea lui Cassio.

OTHELLO
Ticălosul ' CASSIO
Păgînă fapta ! Mîrşavă nespus ! LUDOVIC
Şi-un alt răvaş, găsit şi el asupră-i, Cu-nvinuiri pe care, pare-se, Rodrig avea de gînd să i-1 trimită Acelui blestemat. Cred că-n răstimp Sosit-a Iago şi 1-a împăcat.
OTHELLO
Ce groaznic lotru ! Cassio, cum ajuns-a Batista doamnei mele-n mîna ta ?
CASSIO
în cameră la mine am găsit-o, Iar Iago tocmai a mărturisit Că a scăpat-o dinadins acolo, Şi scopul şi-a-mplinit.
OTHELLO
Nebun ce-am fost!
CASSIO
Se vede din răvaşu-i cum îl mustră Rodrig pe Iago că 1-a-nduplecat^ Să mă sfideze cînd eram de strajă, Fapt care-a dus la-ndepărtarea mea. Şi chiar acuma, după un răstimp în care mort părea, ne-a spus că Iago E cel ce 1-a rănit, şi că tot Iago L-a pus la cale.
LUDOVIC
Vei părăsi-ncăperea. Mă urmezi. Puterea şi comanda-ţi sînt retrase Şi-n Cipru, Cassio e guvernator.

Cît despre acest mişel, de e vreo caznă
Mai iscusită, mai chinuitoare,
Ce-1 poate ţine cît mai mult în viaţă,
A lui să fie ! Eşti întemniţat!
Să afle-al nostru stat veneţian
Ce fel de crimă-ai săvîrşit. Pornim !
OTHELLO
Mai stai ! O vorbă, două, pînă plec
Adus-am oarecari servicii ţării.
Se ştiu. Am zis. Te rog, cînd vei da seamă
De-aceste întîmplări nenorocite.
Arată-mă cum sînt. Nici părtinire,

Nici ură-n scrisul tău. Să scrii de-un om
Care-a iubit prea mult, dar nu cuminte,
Nu prea gelos, dar, amăgit fiind,
Fu orb şi pătimaş. Şi-a cărui mînă,
Asemenea iudeului smintit,
A lepădat un mărgărit mai scump
Decît onoarea tribului. De-un om,
Ai cărui ochi n-au fost deprinşi cu mila,
Dar azi, robiţi, cu lacrimi grele plîng,
Cum în Arabia-arborii de leac
îşi plîng tămîia lor. Aşa să spui.
Şi să mai spui că la Alep, odată,
Cînd un otoman hain, purtînd cealma,
Bătea pe un veneţian, hulindu-mi ţara,
L-am luat de gît pe-acel păgîn spurcat
Izbindu-1 astfel ! *(Se străpunge.)*
LUDOVIC
Sîngeros sfîrşit !
GRAŢIAN Orice-am mai spune-acum ar fi zadarnic.
OTHELLO Te-am sărutat şi-n moarte te-am pierdut.
(Cade peste Desdemona.) Să pier acum, murind într-un sărut ! *(Moare.)*
485
CASSTO
Vezi, de-asta mă temeam ! Dar am crezut Că n-are armă.-A fost un suflet mare.
LUDOVIC *(către Iago)*
Tu, cîine fioros, mai crud ca spaima. Ca foamea sau ca marea. Oh, priveşte La tragica acestui pat povară ! Să n-o mai văd ! Graţian, rămîi în casă, Te-nstăpîneşti prin drept de moştenire Pe avutul maurului. *(Către Cassio.)*
îţi revine
Ca domn guvernator însărcinarea De-a judeca pe-acest mişel demonic. Şi timpul, locul, caznele-i s-alegi. Să-i fie grele ! Eu mă-mbarc îndată Să duc aceste triste veşti în stat, Şi să le dau cu sufletu-ntristat.
(Ies toţi.)